Muallimler mesken bedellerini almak için teşebbüste bulundular. Asistanlar için Hasekide apartman yapılacak

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu MAHMUT

Avusturya başvekili M.Dollfuss Peşteye geldi. Japonlar bir Asya ittihadı kongresi toplamak isteyorlar.

FIATI 5 KURUŞTUR | 8 inci sene No. 2874 CUMA 9 ŞUBAT 1934 | Tel: (Müdür : 24318, Yazı işleri müdürü : 24319. İdare ve Matbaa : 24310.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

Fransada Teşkilâtı Esasiye Kanunu Tadil Ediliyor

Kabineye eski Başvekillerden M. Herriot, M. Tardieu ve M. Barthou girecekler

Paristeki Karışıklıklar

İki geündenberi Paristen mühayyiç haberler geliyor. Paris muhabirimizin telgrafları, Fransız payıtahtının hafif tertip bir ihtilâl geçirdiğini, altmış kişinin öldüğünü ve beş yüz kişinin de yaralandığını bildiriyor. Bu gürültü içinde Daladier kabinesi de istifa etti. Anlaşılıyor ki Stavisky iskandalının efkârı umumiyede husule getirdiği heyecan ikki kabineyi devirdikten sonra da sükûnet bulmuş değildir.

Chautemps kabinesi, müstemlekât nazırı Dalimier'in ve Adliye nazırı Raynaldy'nin şüphe altında kalmaları üzerine yuvarlanıp gitmişti. Her iki nazırın iskandal ile alâkaları görülmemişti. Ancak Dalimier'in sahte senetleri sigorta şirketlerine satmak için tavsiye mektupları yazdığı anlaşıldığından nazır istifa etmek mecburiyetinde kalmıştı. Raynaldy de bazı ithamlara cevap vermek için kabineyi terkedince Chautemps istifa etti.

Chautemps kabinesinin istifası üzerine, cümhur reisi M. Lebrun fırkaların fevkinde bir büyük şahsiyetler kabinesi teşkil edecek Başvekil aradı. Bunu bulamayınca, kabine teşkili vazifesini Daladier'e tevdi etti. Daladier de ilk hamlede bir buhran kabinesi teşkil etmeğe çalıştı. Yani Lebrun'un Doumerg'e yaptırmak istediği kombinezonu Daladier kendisi yapmağa çalıştı. Bunun içindir ki ilk önce siyasi gruplarla değil, doğrudan doğruya şahıslarla temasa girdi. Ancak bunu yapamayınca eski usule avdet ederek kabinesini teşkil etmeğe çalıştı.

Ancak Daladier'in böyle fevkalâde bir kabine teşkile çalışması kendi mensup olduğu fırka arasında bile vazi-yetini hayli zayıflattı. Sonra Başvekilin kombinezonu hiç te sağlam değildi. Orta cenah zümreleri memnun etmek için Fabry'yi Harbiye nazırı yaptı. Halbuki bunlar Daladier'e yardım edecekleri yerde bu nazırı fırkalarından ihraç ettiler. Pietri'nin Maliye nazırlığına tayini de sağ cenah zümreleri memnun etmedi. Diğer taraftan Daladier'in kuvvet almak için sağa dönmesi, sosyalistleri hiddetlendirdi. Binaenaleyh Daladier hükûmeti siyaseten çok zayıf bir teşekkül olarak işe başladı. Sağ memnun değil, sol küskün, asıl dayandığı Radikal fırkasının mühim bir zümresi gücengin. Velhasıl politika noktasından son derecede zayıf bir hükûmet.

Diğer taraftan yeni hükûmet efkârı umumiyeyi de tatmin etmedi. Politika kombinezonlarından kaçınmak istediği nisbette bu kombinezonların içine karıştı. Sosyalistleri kazanmak için Paris polis müdürü M. Chiappe'i vazifesinden ayırarak Fas umumî valiliğine tayin etti. Bu polis müdürü, doğruluğu ve dürüstlüğü ile tanınmış ve efkârı umumîyenin itimadını kazanmıştı. Ancak sağ tarafa doğru temayülleri olduğu ve Faşist, hattâ kral taraftarı olduğu söylendiğinden Sosyalistler tarafından itimat edilmiyordu.

Son zamanlarda çıkan karışıklıklarda tevkif edilen kral taraftarlarına mülâyimet gösterdiği için sol cenah fırkaların büsbütün şüphelerini celbetmişti. Bunun içindir ki Chiappe'i işten el çektirir çektirmez, kabinede orta cenaha mensup iki nazır M. Pietri ile M. Zaby istifa ettiler. Bundan sonra sokak kavgaları başladı. Kral taraftarlarile komünistler daima böyle sokak arbedelerine hazırdırlar. Kabinedeki buhran, meclisteki gürültü ve sokaktaki kavga arasında nihayet Daladier kabinesi çekilmek mecburiyetinde kalmıştır.

Son haberler, eski cümhur reisi Doumergue'in kabineyi teşkil edeceğini bildirmektedir. Chautemps kabinesi istifa ettikten sonra cümhur reisi Lebrun gene Doumergue'in reisliği altında bir maruf şahsiyetler hükûmetinin teşkilini iltizam etmişti. Ancak o zaman Doumergue bu vazifeyi kabul etmemişti. Vaziyetin vahimleşmesi üzerine bu tecrübeli Fransız devlet adamı nihayet kabineyi teşkile muvafakat etmiştir. Yeni kabinenin sağ cenaha meyyal bir ittihadı millî hükûmeti olacağı anlaşılıyor. Fransa daima buhranlı zamanlarda tabiî hissin sevkile sağa doğru meyleder. Stavisky iskandalı Fransada iki hükûmeti devirmiş, derin ve çok şümullü bir buhran meydana getirmiştir. Fransada üçüncü cümhuriyetin tarihinde böyle iskandallar çok görülmüştür. Fransızlar için bu iskandallar siyasî, içtimaî ve malî hayatın temizlenmesi için bir vesile teşkil etmiş ve iskandallardan sonra daima cümhuriyet daha zinde ve daha sıhhî bir hayata başlamıştır.

Ahmet ŞÜKRÜ

Fransız parlamentosunun feshi değil, fakat uzun müddet tatili düşünülüyor

M. Doumergue Millî ittihat kabinesi yapıyor

Yeniden kanlı nümayişler oldu. Üç kişinin daha öldüğü ve bir çok kimselerin yaralandığı bildiriliyor

PARIS 8 (Milliyet — hususî muhabirimizden — Telefonla) — Yeni kabinenin teşkili vazifesini üzerine alan M. Doumergue'in yapacağı hükûmetin karakteri anlaşılmış gibidir. *Fırkaların iştiraki ile bir millî ittihat kabinesi yapmak istiyor. Yeni Başvekil sorulan bir süale karşı, şu cevabı vermiştir:*

"— Rejime yapılan taarruzlar karşısında Cümhuriyetçiler birleşmelidirler."

Halk bir gazete köşkünü yakıyor ve yıkıyor

Meclisin feshi değil, fakat sükûnetin iadesine imkân vermek için uzun müddet tatili düşünülmektedir.

Komünist ve faşist hareketlerine karşı efkârı umumiyede aksülâmeller başladı. Herkes otoriteye malik, fakat kontrola tabi bir hükûmet istiyor.

M. Tardien yazdığı bir başmakalesinde diyor ki:

"Altı senedir Kartel hükûmetleri tarafından oynanan dram, nihayet dünkü kanlı neticeyi verdi."

"Hırsızlar başbaşa!" diye bağıranlar tevkif edildiği halde, dolandırıcılar serbest geziyorlar. Devletin emniyetini ayaklanan halk değil, memleketten ziyade fırkalarını düşünenler bozuyoryar. Işte dolandırıcılık cürmünden isyan kanı da döküldü. Aklı selimin hâkimiyeti lâzımdır.. Fransanın haricî ve dahilî emniyeti meselesi var. Hitler kâbusu Damoklasın kılıcı gibi Fransanın başı ucunda asılı duruyor.

M. Daladier yalnız Meclisi düşündü, halbuki sokaktakilerin sesi galip geldi. Şimdi otoriteyi vahşetle karıştıranların, vatandaşları düşman gibi öldürenlerin intikamı mevzuubahistir.

Paris sanki ihtilâl günleri yaşıyor.

M. Daladier çekildi, fakat ölenler öldü

PARIS, 8 (Milliyet) — Eski Başvekil M. Daladier'yi telefonla ara -

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Büyük Reisimizin Ankaraya avdetlerinin kıymetli bir intibaı

Gazi Hz. Heyeti Vekileiçtimaına riyaset buyurdular

İçtimada Balkan misakı etrafında müzakere cereyan ettiği tahmin edilmektedir

Türkiye lehinde tezahürat

ANKARA, 8 (Milliyet, Telefonla) — İcra Vekilleri Heyeti bu akşam Reisicümhur Hazretlerinin riyasetlerinde toplanmıştır. Bu toplantıda bugünlerde Atinada imzalanacak olan Balkan misakı etrafında müzakere cereyan ettiği tahmin olunmaktadır.

M. Çaldarisin Tevfik Rüştü Beye ziyafeti

ATINA, 8 (A.A.) — Anadolu Ajansının Balkan hususi muhabiri bildiriyor: Tevfik Rüştü Bey şerefine bugün Başvekil M. Çaldaris tarafından evinde hususi bir öğle yemeği verilmiştir. Bu yemekte Yunan Hariciye nazırı, Maximos, ve refikası bulunmuştur. Hariciye vekilimiz saat 3,10 da M. Çaldaris'in evinden çıkıtılar ve Riyaseticümhur sarayına giderek deftere isimlerini yazdılar. Reisicümhur M. Zaimis, Tevfik Rüştü Beyi yarın öğleden sonra kabul ederek kendisiyle mülâkatta bulunacaktır.

Türkiyenin sulh siyaseti

ATINA, 8 (A.A.) — Anadolu A -

(Devamı 2 inci sahifede)

İnhisarlarda çalışan memurların tekaütlüğü

Lâyiha meclisten çıkınca tatbikata geçilecek, Tekaütlük nasıl yapılacak?

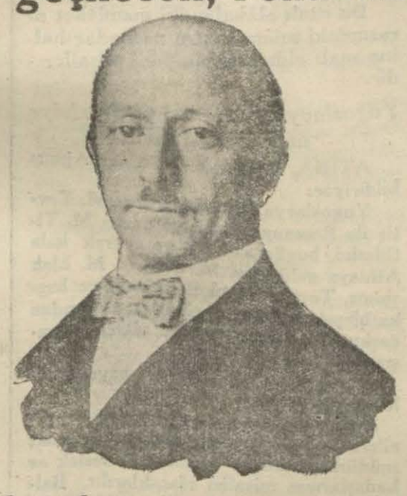

İnhisarlar ve Gümrükler Umum müdürü Ali Râna Bey

İnhisarlar memurları için bir tekaüt kanunu hazırlandığı ve marttan itibaren memurların aylıklarından yüzde üç nispetinde tekaüdiye kesileceği yazılmıştı.

Taraşşuh eden malûmata göre, yeni kanun lâyihası, Büyük Millet Meclisinin mart içtima devresinde müzakere edilecektir. Henüz lâyiha, proje halinde bulunduğundan inhisarlar memurlarının mart aylıklarından tekaüdiye kesileceğine ihtimal verilmemektedir. Memurlardan lâyiha kesbi kanuniyet ettikten sonra tekaüdiye kesilmeğe başlanacaktır.

Şimdiye kadar sadece ecir vaziyetinde bulunan ve istikbal endişesinden bittabi kurtulamıyan inhisarlar memurları üzerinde kendilerine tekaüt hakkı bahşedilmesi derin bir memnuniyetle karşılandığı görülmektedir.

Bu hakkın memurlara verilmesi, onların vazifelerine daha iyi sarılmalarını mucip olacağı ve dolayısile inhisarlar işlerinin daha iyi görülmesini temin edeceği muhakkak addedilmektedir.

Eskiden devlet memurluklarında 15 - 20 sene bulunmuş olan inhisarlar memurlarının , tekaüde sevklerinde devlet memurları tekaüt kanunu ahkâmın-

(Devamı 7 inci sahifede)

Nafia Vekilliği

İbrahim Tali B. önümüzdeki hafta işe başlayacak

İbrahim Tali Bey

ANKARA 8 (Telefonla - Milliyet) — Nafia Vekâletine tayini kararlaşan Istanbul Meb'usu İbrahim Tali Bey önümüzdeki hafta işe başlıyacaktır.

İktısat vekili Bu akşam gidiyor

Dün de bazı müesseseleri ziyaret ederek izahat aldı

İktısat vekili Celâl Bey dün de şehrimizdeki tetkiklerine devam etmiştir. Celâl Bey dün öğleden evvel saat 11 de uyuşturucu maddeler inhisar idaresinin dördüncü Vakıf hanındaki merkezini ziyaret etmiş, ve inhisarda bir saatten fazla kalarak inhisarın faaliyeti, Kartel murahhaslarile yapılan son müzakerat, Yugoslav anlaşması, dünya piyasasındaki mevkiimiz hakkında müdür Ali Sami Beye bir çok sualler sormuşlar ve uzun uzadıya izahat almışlardır.

Vekil Bey bundan sonra modern bir şekilde olan inhisar bürolarını tetkik etmişlerdir.

İktısat Vekili Bey, uyuşturucu maddeler inhisarından sonra yanlarına Ali Sami Beyi de alarak Beyoğlunda Rus konsolosluk binasındaki Rus ticareti hariciye sergisini ziyaret etmiştir. Vekil Bey sergiyi büyük bir dikkatle tetkik etmiş, uzun boylu izahat almıştır.

Vekil Bey dün tayyare piyango müdüriyeti binasına da gitmiş ve müdür Fikri Beyden izahat almıştır.

Vekil Bey akşam Ateş ve Güneş klübünde verilen konferans ve çayda da hazır bulunmuşlardır.

Celâl Bey bu akşam Ankaraya döneceklerdir.

Küçük vapurlar satılıp yerine yenileri alınacak

Dün vapurcular gürültülü bir toplantı yaptılar, şirket sermayesini artırdılar

Vapurcular şirketi heyeti umumiyesi dün şirketin Liman hanındaki merkezinde yapıldı. Gürültü içinde geçen bu hararetli toplantının hareketleri daha dün sabahtan başlamıştı.

Iş Bankasında İktısat vekili Celâl Beye, Sirkeciden çekilen bir telgrafta Sadık zadeler, hariç diğer firmalar mümessillerinin şirketin vaziyeti hakkında mühim mevzular üzerinde görüşmek üzere kabul edilmelerini rica ediyorlardı. Diğer taraftan Ticaret müdürlüğüne de bir istida verilerek kanunen bu içtimaın yapılamıyacağı, binaenaleyh tehiri isteniyordu. Bunun sebebi de, şirketin cemiyetler kanunu mucibince on beş gün evvel plânçosunu hissedarlara vermesi lâzımgelirken bunun yapılmamış olması idi.

Dediokduları daha sabahtan başlayan fevkalâde heyeti umumiye nihayet saat 14,5 da açıldı.

İçtima Sadık zade Ruşen Beyin riyasetinde yapılmıştır. İçtimada 500 bin liralık sermayeden 498 bin liralığı temsil edilmekte idi. Okunan meclisi idare raporunda, bilhassa bazı hissedarların şirket menafiini ihlâl edecek şekilde hareket ettikleri ve şirket aleyhine şirketin muamele yaptığı müesseseler nezdinde propagandalarda bulundukları zikrediliyordu. Şirketin denizyollarile yaptığı mukavelenameden sonra bir buçuk ay içinde 15 bin liralık muamele yapıldığından ve 3 bin lira kâr temin edildiğinden bahsedilmekte idi. Meclisi idare bazı hissedarların menfi hareketlerinden başka şirket için bir engel görmüyordu. Son olarak Meclisi idare sermayenin tezyidini temenni ediyordu. Şirket murakıbı da rapor muhteviyatını tasdik

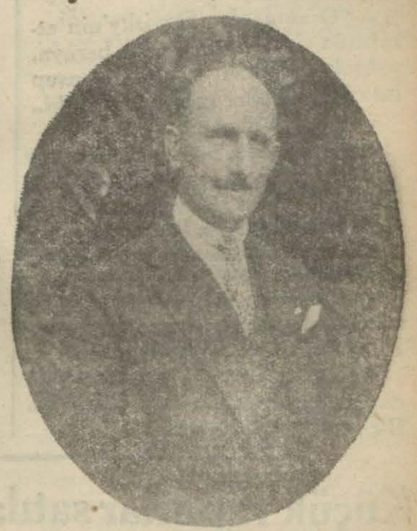

Tavil zade Hâfız Hüseyin Bey

(Devamı 2 inci sahifede)

Sıhhiye vekili dün Avrupadan geldi

Refik Bey vapurdan çıktıktan sonra Tophane Rıhtımında...

Tedavi ve istirahat için Avrupaya gitmiş olan Sıhhat ve Içtimaî Muavenet Vekili Dr. Refik Bey dün sabah Pireden şehrimize gelmiş ve Tokatliyan oteline inmiştir. Vekil Bey dün otelde istirahat etmiş ve bazı zevatın ziyaretlerini kabul etmiştir. Vekil B. iki gün şehrimizde kaldıktan sonra Ankaraya gidecektir.

Dr. Refik Bey dün bir müddet İstanbul Sıhhiye müdürlüğünde de meşgul olmuştur.

Vapurcular Şirketi heyeti umumiyesi içtima halinde..

Milliyet'in tefrikası: 9

Stavisky

Hayatı ve ölümü

M. Herriot Fırka grupunda ne demişti?. — Hapishanede bir müvacehe. — Belediye Bankası müdürü ne diyor?. — Stavisky sahte bonoları nasıl sürüyordu?. — Hapishane locasında bir mebus!

Bu takririn kabulünü müteakip kongre dağılıyor, içtima salonu boşalıyor, Mösyö (Herriot) riyaset kürsüsünden inerken etrafını saran gazetecilerden biri soruyor:

Dün grupun içtimaında azadan biri size fırkanızın Stavisky'den beş milyon frank alıp almadığını sormuş, bu doğru mu?

Mösyö (Hrriot) cevap veriyor:

— Evet böyle bir şey sorulmuştu. Ben de şu cevabı vermiştim: Hayır! Ayni cevabı şimdi size de, tekrar ediyorum. Değil Stavisky, hattâ fırkamızın en samimî dostları bile ona beş milyon vermemişlerdir.,,

Yukariki izahattan anlaşılıyor ki fırka, bu çıbanı deşmek arzusundadır.

Hapishanede bir müvacehe

Kânunusaninin 10 cu günü. Müstantik Mösyö (Uhbat), bir müddet sonra kendisine iltihak eden maznunların avukatlarile birlikte (Bayonne) hapishanesine gidiyor ve meb'us Gariet ile (Bayonne) belediye bankası müdürü (Tissier) i müvacehe ediyor. Bu müvacehe tam üç saat sürmüştür.

Mahpusların ziyaret günlerinde misafir kabul ettikleri kül rengi badanalı bir oda, ortada gene o renkte bir çoha örtülü uzun bir masa, bu masada karşılıklı iki mevkuf oturuyor.

Maznun banka müdürüne soruyorlar:

— Sahte bono ihracı meselesi hakkındaki müzakerata tabiî vakıfsınız. Bu hareketin cezası müebbet kalabentlik olduğunu bile bile yaptınız? Sizin vaziyetinizde bulunan şeriki cürmünüz Mösyö (Garat) bu mücrimane teşebbüs neticesinde her ikinizin kazanacağınız paradan size bahsetmedi mi?

— Ben on para almadım. İşten menfaat temin edenler Stavisky ve Garat'tır. Ben daima bu işin temiz olduğunu zannetmiştim.

— Temiz mi? Sahte bono ile idare edilen bu iş temiz olur mu?

— Ben bu bonoların karşılığı olduğunu zannediyordum. Esasen her şey Pariste Stavisky ile Garat tarafından yapılıyordu.

— Mösyö (Garat) Stavisky'yi nerede tanıdı? Kendisi bu dolandırıcıya kimler takdim etti? Diyorlar ki Bayonne belediye reisi, Stavisky'yi Biaritz gazinosunda tanımıştır, halbuki o bu hususta bir şey söylemiyor, bu ciheti hatırlamadığını iddia ediyor.

— O zamanlar Stavisky'nin etrafında siyasî mahafile, baroya, yüksek memurin sınıfına mensup insanlar o kadar çok dolaşırdı ki..

— Meselâ kimler?

— Bu hususta ketum olmağı haysiyetime daha müvafık bulduğum için hiç bir isim söyliyemem.

— Halbuki buna lüzum vardır.

Bu son sualleri avukat sormuş, müstantik te tasdik etmişti. Maznunun avukatı hiç ses çıkarmıyor, müvekkilinin vicdanındaki mücadeleye uzaktan şahit oluyordu.

Maznun (Garat) sorulan suale cevap vermemekte ısrar ediyordu. Bir aralık yüksek sesle:

— Öteden Stavisky, polis müdiriyeti umumiyesi ile teklifsiz olduğunu söyledi fakat ben ikisini bir arada görmedim.

Dedi.

Müvacehe burada hitam buldu..

Bu hâdiseden bahseden (Humanité) gazetesi "Meb'us Garat polis müdiriyeti umumiyesini ele veriyor" serlevhalı bir yızısında bu meseleyi hikâye ettikten sonra işi Maliye Nazırı Mösyö (Bonnet)e intikal ettirerek diyor ki:

"Siyasî bir rovelver kurşile kendi cezasını kendisi verdi. Bu, tam yerinde atılmış ve yerini bulmuş bir kurşundu. Şimdi bunun zararı tahfif edilmeğe çalışılıyor, bu suretle dolandırıcının mahafili âliyedeki şerik mücrimleri unutturulmak isteniliyor.

Bununla beraber hükûmet sandalyelerinde bir endişe dolaşmaktadır. İşin içine öyle büyük eller karışmıştır ki hakikatin top gibi patlamasını menetmek mümkün olamıyacaktır.

En başta Maliye Nazırı Mösyö Bonnet geliyor. Anlaşıldığına göre bu zat Stavisky meselesinde birinci derecede bir rol oynamıştır.

Stavisky Macar bonoları işini hazırlarken o aralık Mösyö Bonnet nin riyaseti altında Stresa konferansına giden heyet meyanında bir de Gribaud - Ribaud isminde biri bulunuyordu. Bu adam Maliye nezaretinden heyete memur edilenler arasında bir vazifei mahsusa ile tavzif olunmuş ve bu vazifede dokuz ay kalmıştı.

Bu Ribaud'nun Maliye nezareti binasında seyyar bir dairesi vardı ve orada kabul ederdi.

Bu Ribaud kimdi? Bu adam Stavisky'nin 15000 frank aylıklı bir aletinden başka bir şey değildi. Klaritz otelinde Stavisky'yi, Hayotte'yi, Garad'yı görmeğe o giderdi ve orada hep birlikte meşveret kurarlardı.

Maliye Nazırı. ne Stavisky'yi ne de bu Ribaud'yı tanımadığını söyliyor. Haydi buna peki diyelim, fakat Steresa konferansında meb'us Bonnaure'yi görmediğini de iddia edebilir mi? Bir gün Stresa'da bir öğle yemeği masası etrafında Stavisky, Bonnaure ve bilâhare Maliye nezareti muamelâtı nakdiye müdürlüğüne tayin edilen Boisanyer ile toplandığını inkâr edebilir mi?

Mösyö (Bonnet) hiç bir vakit Riartz otelinde Stavisky ile bir tek öğle yemeği yemediğini söyliyebilir mi?

Bütün bu müşkül sualler Mösyö Bonnet tarafında cevapsız bırakılıyor. Halbuki o, gerek dolandırıcı ile gerek onun dostlarile münasebetleri hakkında izahat vermeğe mecburdur.,,

Humanité gazetesi makaleye şu suretle hitam veriyor;

" Mösyö Bonnet bu Stavisky işinde ta gırtlağa kadar batmıştı. Onun bu meseledeki vaziyeti, şeklen ayrı olmakla beraber, esas itibarile Dalamier'nin vaziyetine benzer. Halbuki o hâlâ iktidar mevkiindedir.,,

(Bitmedi)

Küçük vapurlar satılacak yenisi alınacak

(Başı 1 inci sahifede)

ediyordu. Raporun okunması biter bitmez bir kısım hissedarlar harekete geçtiler ve şirketin âhengini bozduğu söylenen hissedarlardan meclisi idare de aza olanların derhal çekilmelerini istediler.. Halbuki bir taraftan da bu teklife lüzum kalmadan meclisi idarede temsil edilen Tavil zade, Kocaeli ve Bartın vapuru sahibi Fuat B. çekilmişlerdi. Bu çekilme üzerine meclisi idarenin harekâtına bu şekilde muhalif olanlar derhal içtimaı terkettiler. Bu istifalar kabul edilerek yerlerine yedekler geçti. Bu çekilişi müteakip içtimaa biraz sükûnet geldi. Müraklıp liğe Liman şirketi komiseri Aziz Beyin seçilmesini müteakip yapılan dahili talimatname tetkik edildi. Heyeti umumiyenin tasdik ettiği talimatname ile işletme müdürlüğü kaldırılarak yerine müdürü umumî muavinliği ihdas sediliyordu. Bu arada Meclisi idarenin bir talebi daha kabul edilerek yerine yeni vapur alınması şartile küçük vapurların tasfiyeye tâbi tutulmaması ve satılması kararlaştırıldı. Bunların yerine yeni vapurlar alınacaktır. Sermayenin 200 bin lira tezyidi hakkındaki talep te kabul edildi ve toplantı bu suretle nihayet buldu.

Diğer taraftan içtimaı terk ve iskat edilen üç meclisi idare azası, hemen kanuni mercilere müracaat teşebbüsünde bulunmuşlardır. Bunlardan Tavil zadelerin şirketinde Saadet ve Selâmet, Ali Fuat Beyin Bartın ve Ali Rzıa Beyin Uğur ve Kocaeli vapurları şirket kadrossuna dahildir.

Tavil zade Hâfız Hüseyin Bey kendisile görüşen muharririmize şunları söylemiştir:

"— Biz, öteden beri şirketin şimdiye kadar Ticareti bahriyede çalışmış armatörlerle birlikte çalışması taraftarı olduk. Mahdut bir zümrenin şirketi benimsemek istediğini hissediyor, fakat vaziyetin inkişafını bekliyorduk. Ticaret kanununun 373 üncü maddesine nazaran, şirketin bütün hissedarlarına heyeti umumiyeden on beş gün evvel hesaplarını arzetmesi, plânço, murakıp raporları ve meclisi idare raporunu hazırlayarak isteyenlere vermesi ve şu suretle müekkilleri ne karşı bir vekilin bütün hesaplarını irae eylemesi lâzım idi. Halbuki bunlar, Heyeti umumiyeden birgün evveline kadar ihzar edilmedi ve herkesin almasına şu suretle imkân bırakılmadı.

Nihayet dün (evvelki gün) meclisi idare heyeti tarafından bu raporlar müzakere için meclisi idareye verildi. Tabii bu, muhalifi kanundu. İtiraz ettik; kabul ettiler. Ticaret müdiriyetine mesbuk müracaatımız da nedense nazarı dikkate alınmadı. Bu şekilde bunların kanunen bugünkü heyeti umumiyede müzakeresine imkân yoktu, fakat müzakere ettiler. Bu vaziyet karşısında, biz, bütün hukukumuzu mahdut bir zümrenin bir şirketi istismar etmesine imkân verdirmiyecek şekilde kanuni yollardan istimale karar verdik. İktısat vekâletine ve mahkemeye müracaat ediyoruz. Icap ederse büsbütün şirketten de çekileceğiz. Ticareti bahriyeyi idare kabiliyeti mevcut olan ve vapurları en muntazam bulunan arkadaşlarımızın bir kısmı dahi maatteessüf şirket haricinde kalmışlardır. Şu halde bizimle bu şirket haricinde kalanlar, armatörlerin ekseriyeti azimesini teşkil ediyoruz. Bilmem, mahdut bir zümrenin inhisar kanunundan istifade etmesi muvafık olur mu? Memleketin ticareti bahriyesi böyle mahdut bir zümreye tahsis edilebilir mi? Hükûmetin herhalde müdahale ederek bu vaziyete nihayet vereceğine kaniiz. Meclisi idare zabıtlarının tetkiki, bizim ne dereceye kadar haklı olduğumuzu gösterecektir."

HARİCÎ HABERLER

M. Dollfuss Peştede

Bazı naziler aleyhinde tezahuratta bulnndular

BUDAPEŞTE, 8 (A.A.) — Avusturya Başvekili M. Dellfuss dün iki saatten fazla M. Geomboes ile, sonra da Hariciye nazırı ile görüşmüştür.

Mülâkat Macar nazırları ile umumî bir görüşme şeklinde olmuştur.

M. Dellfuss şerefine dün akşam verilen ziyafette gayet samimî nutuklar söylenmiştir.

M. Dellfuss, Macar siyasîlerinin nutuklarına cevaben iki memleketin dostluğunun her hangi misak veya muahedeyi icap ettirmiyecek kadar sıkı olduğunu söyledi ve dedi ki:

"— Siyasî ve iktısadî teşriki mesaî hususundaki katî idaremiz bütün misaklardan daha kıymetlidir."

Gece, her iki hükûmet reisi, radyo ile nesredilen nutuklar söylemişlerdir.

BUDAPEŞTE, 8 (A.A.) — Polis, M. Dellfuss geçerken bağıran bir çok genç Nazileri tevkif etmiştir.

İngilterenin hava müdafaası

LONDRA, 8 (A.A.) — Avam kamarasında, muhafazakârlardan Blarry'nin İngiltere ile İngiltere imparatorluğunun bir hücuma karşı fena bir şekilde almış olduğu müdafaa sistemine nazarı dikkati celbeden takririnin müzakeresi esnasında, M. Baldvin, İngilterenin Milletler cemiyetine sadık olduğunu tekrar ettikten sonra ezcümle demiştir ki:

"Eğer silâhları bırakma hakkında anlaşma teşebbüsü muvaffakıyetsizlikle karşılaşırsa, hükûmetin vazifesi evvelâ İngilterenin menfaati ile uğraşmak olacaktır. M. Baldvin'in arzusu üzerine M. Clarry'nin takriri reye konmuştur.

Amerika madenî bir dirijabl yapıyor

VAŞİNKTON, 8 (A.A.) — Ticaret ve bahriye nezaretleri tamamen madenî bir dirijabl inşası için mutabık kalmışlardır.

Bu dirijabl cenubî Amerika ve belki de Kap için kullanılacaktır.

Avrupa ve şark için bir hat tesisi maksadile bir başka dirijabl de yapılacaktır.

Inşaat masrafı nafiaca temin edilecektir.

Bir Asya ittihadı kongresi mi?

LONDRA, 8 (A.A.) — Daily Express gazetesi, cumartesi günü Dairen de bir Japon heyetinin, bir Asya ittihadı kongresi toplamak üzere hazırlıklar yapmak için toplanacağını yazıyor.

Gazete Hint milliyetperver rüesasının bu teşebbüsü ne kadar heyecanla karşıladıklarını kaydettikten sonra bu teşebbüsün Japonyaya karşı muhtelif devletlerin müşkülât çıkarmalarını davet edebileceği fikrinde bulunuyor.

Bir köpek 34 koyun öldürdü

KİRN - RHENANİE vilâyeti, (A.A.) — Bir köpek geçen gece bir koyun sürüsüne hücum etmiş, 34 koyun öldürmüş, yirmi yedisini yaralamıştır. Bu yaralananları da kesmek icap etmiştir.

Çok eski üç lahit bulundu

BENVENTO, 8 (A.A.) — Şehrin tiyatro binasının tevsii ameliyatı esnasında dört lâhit meydana çıkarılmıştır. Bunların milâdı İsadan üç asır evveline ait olduğu anlaşılmıştır.

Gayet iyi muhafaza edilmiş bir halde bulunan bu lâhitler orada Yunanlılara veya diğer bir kavme ait tahtelarz bir mezaristan mevcut olduğunu farzettirmektedir.

Almanya fazla münevver istemiyor

BERLIN, 8 (A.A.) — Dün Üniversite ve yüksek mektepler talebesinin muhtariyetini büyük mikyasta tahdit eden bir yeni kanun neşredilmiştir. Diğer taraftan, Prusya Maarif nazırı yüksek mekteplerde talebe fazlalığına mâni olmak için yapılan kanun mucibince Üniversiteye girecek bakalorea vermiş talebe miktarını 10.734 olarak tahdit etmiştir.

Surye komiseri Fransaya gitti

Surye mebuslarının maaşları yarıya indirildi

ADANA, 7 (A.A.) — Beyrut'dan bildirildiğine göre Suriye ve Lübnandaki Fransız fevkalâda komiseri Kont de Martel Beyrut'dan Fransaya hareket etmiştir.

Orada Hariciye nezaretinden lâzım gelen talimatı alarak Martın ortalarına doğru Beyrut'a dönecektir. Mumaileyh Suriye Meclisinin toplanma tarihi olan 15 Martta Fransadan dönmediği takdirde Meclisin, Reisicümhurun bir kararnamesiyle toplanma tarihinin bir müddet geriye bırakılması muhtemeldir.

Vezirler arasında devam etmekte olan ihtilâf ve gerginlik şimdilik zail olmuş gibidir.

Fevkalâde komiser Fransaya hareketinden evvel Meclis reisi Suphi Berekâtın senelik ev tahsisatını lâğvetmiş ve mebusların maaşlarını yüz liradan elli liraya indirmiştir.

Japon ticaret nazırı istifa etti

TOKIO, 8 (A.A.) — Ticaret nazırı M. Nakajima, bir mecmuada yazmış olduğu bir makaleden dolayı diyette kendisine karşı yapılan hücumlar üzerine istifasını vermiştir. Ayandan M. Matsumoto kendisine halef olacaktır. Bu istifanın siyasî vaziyet üzerinde bir tesir icra etmesi ihtimali pek azdır.

Leh - Alman misakı

VARŞOVA, 8 (A.A.) — Pat Ajansından: Ayan hariciye komisyonu dün M. Beck'in huzuru ile, hariciye nazırı tarafından geçen pazartesi vaziyet hakkında verilen izahatı tetkik etmiştir.

Ayandan ve hükûmet blokundan lovenherz Alman - Polonya misakının hiç bir kimse aleyhine matuf olmadığını kaydetmiştir. Bazı memleketlerde ve nitekim, Fransada, misakın uyandırmış olduğu endişeler yersizdir.

Muhalif sosyalistlerden Madam Kluszynska Almanya ile misakın prensip itibariyle şayanı temenni olduğunu, fakat bu misakın Hitlerle yapılmış olmasının bir mahzur teşkil ettiğini söylemiştir.

Avustnryada araştırmalar, tevkifler

VIYANA, 8 (A.A.) — Avusturya sosyal demokrat fırka merkezinde yapılan araştırmalar neticesinde bazı kimselerin tevkifine lüzum görülmüştür. Bina tamamile zabıtanın işgali altındadır.

Neşredilen bir tebliğde, mülga sosyal — demokrat Schutzbund memurlarından bazılarının, zabıtaca, Viyana civarında ahiren müsadere edilen silâh, cephane ve patlayıcı maddeleri evvelce satın almış olduklarının subut bulduğu bildiriliyor.

Leh hariciye nazırı Moskovaya gidecek

VARŞOVA, 8 (A.A.) — Pat ajansından:

Sovyet hükûmetinin davetine cevap olarak hariciye nazırı M. Beck, ayın 12 sinde Moskovaya giderek vaktile Çiçerin yoldaşın yapmış olduğu ziyareti iade edecektir.

Hindenburg'un ziyafeti

BERLİN, 8 (A.A.) — Reisicümhur mareşal Hindenburg, dün sefirler heyeti şerefine bir ziyafet vermiş ve bunda büyük ve orta elçilerle maslahatgüzarlar hazır bulunmuştur.

Avusturya - Macaristan

PEŞTE, 8 (A.A.) — Korbureau bildiriyor:

Avusturya ve Macar vekilleri arasındaki mülâkat bitmiştir. Bu mülâkat hakkında neşrolunan resmî tebliğde deniliyor ki:

"İki devleti alâkadar eden bütün meselelerde mutabakati efkâr mevcut olduğu görülmüştür.

Bundan böyle de siyasî ve iktısadî sahada yalnız iki devletin istifadesini temin etmekle kalmayıp ayni zamanda Avrupa sulhuna da hadim olan şimdiki mütekabil yardım ve teşriki mesai siyasetine devam olunması takarrür etmiştir.,,

Bulgar - Yunan ticareti

SOFYA, 8 (Milliyet) — Bulgaristanla Yunanistan arasındaki ticaret mu ahedeleri, Yunanistanın arzusu üzerine tecdit edilecektir. Yunanistan, iktısadî meselelerin tanzim ve tasfiye edilmesinin her iki memleket için de faydalı olacağını ileri sürmüştür.

Stromboli parladı, söndü

MESİNA, 8 (A.A.) — Ginostradan gelen haberere göre, Stromboli yanardağı yeniden şiddetle indifaa başlamışsa da bu indifa bir kaç dakika devam etmiş ve hasar ika eylememiştir.

Danimarka hükûmdarları Berlinde

BERLİN, 8 (A.A.) — Danimarka kral ve kraliçesi Cannes şehrine gitmek üzere dün Berline vasıl olmuşlardır.

Kral, Hindenburgu ziyaret etmiştir.

SON DAKİKA

Gazi Hz.nin arzuları üzerine Yozgat valisi "Baran„ adını aldı

ANKARA, 8 (Telefonla) — Gazi Hazretleri son seyahatleri esnasında Yozgatta misafir kaldıkları zaman Yozgat valisi Bekir Sami Beyin vilâyetteki verimli çalışmasından ve gördüğü büyük işlerden mütehassis olmuşlar ve kendisine bir teveccüh ve iltifat eseri olarak bir mektup yazmışlardır. Büyük Şef bu mektuplarında Bekir Sami Beyin adını değiştirerek Baran adını takınması arzusunu izhar buyurmuşlardır. Baran bütün o havalinin öztürklerince şahika demektir. Vali Beyin mazhar olduğu bu yüksek iltifattan sonra Yozgat mebusu Avni B. de Gazi Hazretlerinden kendisine öz türkçe bir ad takılmasını rica etmiştir. Reisicümhur Hazretleri Avni Beye de Sungur adını münasip görmüşlerdir. Yozgat valisi ve mebusu yeni adlarının tescili için mahkemeye müracaat etmişlerdir.

Tarihî eserlerin muhafazasına dair Baş vekâletin mühim bir tamimi

ANKARA, 8 (A.A.) — Başvekâlet bir tamim yaparak bunda hükûmetçe maddî fedakârlıklar ihtiyar edilerek memleket içinde millî ve tarihî eserlerin tamirine ve hattâ çok eski medeniyetlere ait eserlerin de toprak altından çıkarılmasına çalışıldığı bir sırada sarih ve mükerrer tebliğlere rağmen bazı memurların bunları yıktırmakta oldukları görüldüğünden bahsedilmekte ve misal olarak da Mimar Sinanın kıymetli eserlerinden Üsküdardaki Mehrimah imaretile, Edirnedeki iki kapılı hanın bu âkıbete uğratıldıkları zikrolunmaktadır.

Tamimde bundan böyle bu kabil mühim eserlerin hüsnü suretle idamelerine itina olunması ve Maarif Vekâletinin müsaadesi alınmadan hiç bir bahane ile yıktırılmaması aksi halde müsebbipler hakkında şiddetli takibat yapılacağı da tasrih olunmuştur.

37 Kaçakçı daha yakalandı

ANKARA, 8 (A.A.) — Aldığımız malûmata göre, bu ayın birinci haftası içinde cenup hududunda yedisi müsademeli 34 kaçakçı vakası olmuştur. Bu vakalardan biri ölü 37 kaçakçı ile biri yaralı 12 kaçakçı hayvanı ve 1300 kilo inhisar kaçağı ve 350 kilo gümrük kaçağı, 192 kasaplık hayvan yakalanmıştır.

Türkiyenin Sulh siyaseti

(Başı 1 inci sahifede)

jansının Balkan hususi muhabiri bildiriyor:

Matbuat Balkan misakı ve Türkiyenin sulh siyaseti hakkındaki takdirkâr neşriyatına devam ediyorlar.

Bu neşriyatın halkın hissiyatına samimî makes solduğu her gün Atinada göze çarpan muhtelif tezahürlerinden de anlaşılagelmektedir. Bütün şehir, Yunan ve Türk bayraklariyle donanmıştır.

Halkın tezahürü

Hariciye vekilimizin misafir olduğu otelin karşısı kendisini görmek için saatlerce bekleyen daimi bir kalabalık ile doludur. Halkın alâkası o derecededir ki, öğleden sonra havanın güzelliğinden istifade ederek şehirde yaya bir gezinti yapmak isteyen Tevfik Rüştü Bey derhal halk kütlesi tarafından çevrilerek alkışlanmış ve bunun üzerine bir dükkâna gitmiş ve dükkândan çıktıktan sonra bir taksiye binerek gene oteline avdet etmiştir..

Bu canlı alâkalar iki memleket arasındaki münasebatın ne kadar halkın malı olduğuna en yeni misallerdir.

Yugoslavya ve Romanya Hariciye nazırları Atinada

ATINA, 8 (A.A.) — Atina Ajansı bildiriyor:

Yugoslavya Hariciye nazırı M. Yevtiç ile Romanya Hariciye nazırı M. Titülesko, bugün saat 12 ye çeyrek kala Atinaya gelmişler, M. Çafaris, M. Maksimos, Tevfik Rüştü Beyefendi ve başka birçok yüksek şahsiyetler tarafından coşkun bir halkın samimî alkışları arasında karşılanmışlardır.

Atina şehri dört milletin bayraklarile donatılmıştır.

Ayni zamanda bir çok Balkan gazetecileri de gelmişlerdir. Bunlar, matbuat müdürlüğünün ve Atinadaki meslek arkadaşlarının misafiri olacaklardır. Balkan gazetecilerinin şerefine eski Phalerle - limanında samimî ve hususî bir öğle ziyafeti verilmiştir.

M. Muşanofun beyanatı

SOFYA, 8 (A.A.) — Bulgar Ajansı bildiriyor:

Başvekil M. Muşanof, matbuat mümessillerine beyanatta bulunarak diğer Balkan devletlerinin Bulgaristanın bir ademi tecavüz misakı hakkındaki teklifini tetkik ettiklerini ve fakat Balkan misakını Balkanların emnüselâmetini daha iyi bir surette temin edecek mahiyette gördüklerini beyandan sonra şu sözleri ilâve etmiştir:

"Bununla beraber dört Balkan devleti, bizim teklif etmiş olduğumuz ademi tecavüz misakını aktetmeğe hazırdırlar."

M. Muşanof, Bulgaristanın sulha olan bağlılığını isbat etmek arzusunda olduğunu tasrih etmiş ve:

"Muahedelerle tespit edilmiş olan hudutları kuvvette müracaat etmek suretiyle değiştirmeyi Bulgaristan hiç bir zaman düşünmemiştir."

Bulgaristanın vaziyeti

Bundan sonra sözü Bulgaristanın Balkan misakı karşısındaki hattı hareketine nakleden M. Muşanof, bu misakı faydasız addetmekte olduğunu söylemiştir.

Başvekil sözlerine şu suretle nihayet vermiştir:

"Balkan misakının arifesinde Milletler Cemiyeti misakına imzalarını koymuş olan devletlere noktai nazarımızı bildirdik ve yeni misakı imza etmek isteyişimizin Balkanlarda sulhü muhafaza etmek arzusundan ve Milletler Cemiyeti misakının tanımış olduğu hukuktan feragat etmek imkânsızlığından mülhem olduğunu ilân ettik."

Çankırı - Ankara arasında köprü

ÇANKIRI, 8 (A.A.) — Çankırı - Ankara yolunun Çankırıdaki iltisak noktasında yapılması takarrür eden büyük köprünün inşaatı müteahhidine ihale edilmiştir.

Turgutlu suya kavuştu

MANİSA, 8 (A.A.) — Turgutlu belediyesince 16000 liraya ihale edilmiş olan su tesisatı ikmal edilmiş ve dün kabulü muvakkati yapılmıştır.

Kasaba dahilinde şimdilik 12 umumî çeşmeden su akıyor. Bugünden itibaren hususî tesisata da başlanmıştır.

Ölümü istenen katil kadın

ADANA, 7 (A.A.) — Yanlarında çalıştığı hanımını ve küçük çocuğunu öldürdüğünden dolayı evvelce şehrimiz Ağırceza mahkemesince ölüm cezasına mahkûm edilmiş iken hakkındaki hüküm bazı sebeplerden dolayı bozulmuş olan Karsantili Ayşenin bugünkü duruşmasında iddia makamı esas hakkında mütaleanamesini yapmış ve Ayşenin ölüm cezasına çarpılmasını istemiştir.

Muhakeme müdafaa yapılmak üzere talik edilmiştir.

Balya madeninde çalışan amele

BALIKESİR, 8 (A.A.) — Balya madeni şirketi ile amelesi arasında amelenin her gün çalıştırılmadığı için çalıştığı günlere ait ücret yekûnlarının aylık maişetlerini temin edememekte olduğu iddiasından ileri gelen ihtilâf üzerine amelenin C. H. Fırkası vilâyet teşkilâtı ve vilâyete yaptığı müracaatları tetkik olunmuştur.

Amelenin kendi aralarında seçtikleri murahhaslar ile Balya madeni müdürü vilâyete davet edilerek ihtilâfın halline tavassut olunmuştur. Bir kaç gündenberi tamamen durmuş olan Balya madeni yarından itibaren tekrar faliyete geçecektir.

Vatanîler kongresi

ADANA, 8 (A.A.) — Beruttan bildirildiğine göre, vatanîler kongresi Humusta toplanmıştır. Kongre hâlâ devam etmektedir.

Konuşulan meseleler şimdilik gizli tutulmaktadır. Kongre bittikten sonra bir beyanname ile bildirilecektir.

Yusuf Vehbi Paşa

KAHİRE, 8 (A.A.) — Eski başvekil Yusuf Vehbi paşa vefat etmiştir.

Ateşgüneş kulübünde

Yeni açılan Ateş ve Güneş klübünün Sıraservilerdeki binasında dün akşam üniversite rektörü doktor Neşet Ömer Bey tarafından millî kültürümüze dair bir konferans verilmiştir.

Konferansta bir çok üniversite profesörleri, şehrimizde bulunan mebuslar klüp erkânı, davetli sporcular, güzide bir halk hazır bulunmuştur.

Konferans bir saat kadar sürmüş, ve sürekli alkışlarla nihayet bulmuştur. Konferanstan sonra yapılan danslı çay samimî bir hava içinde geç vakitlere kadar sürmüştür.

Ateş ve Güneş klübü azalarına ve davetlilerine cidden istifadeli ve samimî bir gün daha geçirtmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

FELEK

Bir yiyip bin şükür etmeli?..

Nasrettin Hoca merhum bir gece bahçede bir ses işitmiş. Pencereden bakmış, bir karaltı var. Hemen okunu çekmiş ve karaltıya atmış.. Karaltı yere düşmüş. Hoca hemen bahçeye çıkarak yere düşen karaltıyı araştırmış ve bunun ipte asılı olan kendi cübbesi olduğunu görmüş, hemen elini açıp hamdetmeye başlamış.. Hocanın duasını gören karısı sormuş:

— Efendi, neye hamdediyorsun?.

— Aman karı ya cübbenin içinde olsaydım!..

Ben de Pariste vukubulan karışıklıkları ve ufak çaptaki ihtilâli gördükçe Nasrettin Hoca gibi el açıp dua ediyorum: Ya ben de orada olsaydım!.

Lâtife bertaraf.. Fransadaki hâdiseler bir milletin, memleket içinde gördüğü pisliklerden iğrenerek gökremesinin misalidir. Demokrasinin kayıtsızlıkla ve kayıtsız tatbikı sırasında yapılan malî ve adlî rezaletler o kadar büyük oluyor, o kadar pervasızlıkla yapılıyor ve bu rezaletlerde millet o kadar başsız kalıyor ki; artık işin başa düştüğünü anlıyor..

Dünyada sık sık böyle hâdiseler, rezaletler ve karışıklıklar oldukça bin yiyip bin şükretmemiz lâzımgeldiğini düşünüyorum.. Çünkü başımızda duruşile böyle aykırılıklar ihtimallerini mahveden ve sakin vatandaşlara kuvvetli himayesile yürek ve vicdan istirahati veren bir nur vardır.

Bunda biraz tevatür var ya!

Bir Yahudi, bir Yörüğe (Sultanhanım - Keloğlan) hikâyesini anlatıyormuş. Hikâyenin orta yerlerinde Sultanhanımın mahpus olduğu yüksek kuleye Keloğlanı çekmesi için pencereden saçlarını sarkıttığı ve oğlanın da Sultanhanımın saçlarına tutunarak kuleye çıktığını anlatır.. Hikâyenin sonunda Yörüğe sorar:

— E ne dersin ağa! Güzel değil mi?.

— Güzel güzel ya, bunda biraz tevatür var.. Cevabını alır..

Maslak kazası münasebetile gazetelere beyanatta bulunan umumî meclis azasından Avni Beyefendi Paris şehrinin (bilmem neden her hâdisede Parisi misal alırız?) seyrüsefer bütçesinin 50 milyon Türk lirası olduğunu söylemiş.. Bu para bugünkü piyasa üzerinden 600 milyon frank eder.. Bir şey demiyorum. Yalnız yukarıya yazdığım hikâye aklıma geldi.

FELEK

Gayrimübadiller heyeti Ankaraya gidiyor

Gayri mübadiller cemiyeti reisi Hüsnü Bey, ikinci reis Halil Paşa ve kâtibi-umumi Nihat Beyden müteşekkil heyet Maliye Vekili Fuat Beyle Gayri mübadillerin işlerini görüşmek ve eski Vekil Abdülhalik Beyle mutabık kalınan husus satın mevki icraya vaz'mı istemek üzere bu akşam Ankaraya gideceklerdir.

BORSA

(Iş Bankasından alınan cetveldir)

8 Şubat 1934

Akşam Fiyatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İstikrazı dahili	95,25	T. askeriye	9,75
1933 İstikrazı	98,50	Elektrik	—.—
Şark D. Yolları	2,60	Tramvay	—.—
Unitürk	28.30	Tünel	—.—
" II	27.20	Rıhtım	17.75
"	27.60	Mümessil	54.10
Gümrükler	8	" II	47,30
Bağdat	9,75	" III	47

ESHAM

İş Bankası Nama	10	Telefon	
" " Hamiline	10	Terkos	12
" " Müessis			21.50
Tramvay	44.50	Kuponsuz Çimento	12.35
Anadolu Hisse	25	İttihat dey.	17.70
Kuponsuz		Şark dey.	1.60
Şir. Hayriye	15	Balya	1.55
Reji	4,45	Şark m. ecza	2.85

ÇEK FİATLARI

Paris		Prağ	15.96.1-2
Londra	12.06	Viyana	4.42.54
Nüyork	649	Madrit	5.87.55
Milâno	77.25	Berlin	201
Brüksel	9.01.50	Belgrat	34.58.25
Atina	3.40.75	Zolti	4.19.65
Cenevre	82.40.1-2	Pesete	3.73.87
Amsterdam	2.4526	Bükrek	80.11.60
Sofya	1.17.90	Moskova	10.87.50
	65.61.88		

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 F. Fransız	167	1 Şille. Av.	24
1 Dolar	126	1 Pezeta	16
1 Isterlin	649	1 Mark	50
20 Liret	218	1 Zeloti	24,—
20 F. Belçika	113	20 Ley	20
20 Drahmi	24	20 Dinar	46.—
20 İ. İsviçre	818	1 Çernoviç	—.—
20 Leva	24	1 Altın	9.28
21 Kur. Çek.	118	1 Mecidiye	0,34
1 Florin	83	Banknot	2.35

Ekonomi

İsviçre ile Yeni itilâf

İsviçre sefaretinin alâkadarlara bir tebliği

Türkiye ile İsviçre arasında aktedilen yeni ticaret ve takas itilâfnamesi 11 şubatta mer'iyet mevkiine girecektir.

Bu hususta İsviçre sefareti alâkadarlara şu tebliği neşretmektedir:

1 — Serbest A ve B listesinde ve itilâfnamenin kontenjana ait olan C listesinde mevcut müsaadelerden maada, ithalât tüccarı umumî kontenjana ait olan kararname ahkâmından M listesi mucibince İsviçreye bahşedilen miktarın üç misline iblâğından istifade edeceklerdir.

2 — Türk ithalât tüccarı, İsviçre ihracat tüccarına karşı olan taahhüdatını evvelce olduğu gibi doğrudan doğruya döviz almak suretile değil, Cümhuriyet merkez bankasına tevdi edecekleri Türk lirasile tesviye edeceklerdir. Cümhuriyet Merkez Bankası Zürihte millî İsviçre bankasına tediyatta bulunacaktır.

Diğer taraftan menşei Türkiye olan eşyayı ithal eden İsviçre tüccarı da Cümhuriyet Merkez Bankasına tesviye edilmek üzere millî İsviçre bankasına tediyatta bulunacaklardır.

Mütemmim malûmat istiyenler Sıraservide İsviçre Orta elçiliğine müracaat etmelidirler.

Afyon mübayaa ediliyor

Uyuşturucu maddeler inhisarı son günlerde İzmir ve İstanbuldan mühim miktarda afyon mübayaa etmektedir.

Bu mübayaatlar şark satışlarını karşılamaktadır.

Bir nokta tetkik ediliyor

Fenlândiya ile memleketimiz arasındaki ticaret anlaşması mucibince menşe şahadetnamelerinin konsolosluklar tarafından tasdiki lâzım gelmektedir.

Şimdiye kadar menşe şahadetnameleri ticaret odalarınca tertip edilmekte ve konsolosluklar tasdik etmekte idi. Bu şeklin doğru olup olmadığı tetkik edilmektedir.

Viyana sergisi

Viyana sergisi bu sene martın 11 inde açılacak ve 15 ine kadar açık kalacaktır. Sergiye iştirakimiz için ticaret odasına müracaat edilmiştir.

İzmirde üzüm satışı

İzmir ticaret odasının yaptığı tetkike nazaran İzmirden mevsim başlangıcından beri 37,319,300 kilo üzüm satılmıştır. Geçen haftanın satış miktarı bir evvelki haftadan 4092 çuval fazladır.

Ege mıntakasının stok üzüm miktarı 90 bin çuvaldır.

Mevsim iptidasından beri İzmirden incir ihracatı 25,073,808 kilodur. İzmirin incir stoku 2000 — 2500 çuval tahmin edilmektedir.

Yumurtacılar toplandı

İstanbul yumurtacıları dün sabah ta ihracat ofisinde bir toplantı yapmışlardır.

Bu toplantıda İktısat vekâleti namına Samsun yumurta kongresine iştirak edecek olan Halûk Bey bulunmuştur. İçtimada kongre etrafında görüşülmüştür.

Halûk Bey dün akşam Cümhuriyet vapurile Samsuna hareket etmiştir.

Liman tarifesi

Liman tarife komisyonu dün Deniz Ticaret müdürlüğünde içtima ederek Liman Şirketi tarifesinin tetkikine devam etmiştir. Tarifenin pazar günü de tetkikine devam edilecektir.

Şehir meclisi

Bakırköyünün su ihtiyacı için ne beklenecek?

İstanbul umumî meclisi dün öğleden sonra saat 15 te toplandı. Sabık zabıt okunup kabul edildikten sonra ruzname mucibince müzakerata geçildi.

Muhtelif dairelerden gelen zabıtlar ait oldukları encümenlere havale edildi. Bu meyanda Galip Bahtiyar Beyin Bakırköyündeki susuzluğa karşı verdiği takririn bir an evvel mecliste müzakeresi istenildi. Su mütehassıslarının ve heyeti fenniye müdürünün Avrupada tetkik seyahatinde olduğu söylenildi. Galip Bahtiyar Bey bu su işinin bir an evvel halledilmesi lâzım geldiğini, tetkik seyahatinin çok uzun olduğunu, bir haftaya kadar heyetin döneceğini söyledi.

Galip Bahtiyar Beyin takriri bütçe encümenine havale edildi. Bundan sonra Karaköy köprüsünün Şeyh Mehmet Keylâni mahallesine raptı hakkındaki müzekkere mülkiye encümenine havale edildi. Radyo antenlerinden belediye resmi alınmasına dair daimî encümen mazbatası reddedildi.

Bundan sonra on dakika teneffüs için meclis tatil edildi.

İkinci celsede 1931 senesi hesabı kat'i raporunun müzakeresine geçildi. Rapor madde madde okunarak müzakere olundu. Bazı maddeler hakkında aza izahat istedi. Makam izahat verdi. Raporun müzakeresine devam edilmek üzere meclisin pazartesi günü toplanması kararlaştırıldı ve toplantıya nihayet verildi.

Polisle

7900 kaçak Çakmak taşı

Zabıta bir şebeke daha ele geçirdi

Zabıta memurları evvelki gün bir kaçakçı şebekesini meydana çıkarmışlardır.

Piyasaya bir çok çakmak taşının çıkarıldığını ve gizli gizli satıldığını haber alan Emniyet müdürüyeti ikincü şube müdürlüğü kaçakçılık bürosu faaliyete geçmiş ve bu kaçak çakmakların kimler tarafından satılığa çıkarıldığını araştırmağa başlamıştır. Neticede Üsküdarda Hacı Ali ve şeriki Süleyman ve Tahtakalede Malatyalı Gegork Efendilerin bu işi yaptıklarını anlamışlardır.

Ve bu çakmaklar taşradan üzüm sandıkları arasında getirilmektedir.

Hacı Ali Efendinin ve Süleyman Efendilerin Üsküdardaki evlerinde zabıta memurları tarafından bir arama yapılmış ve arama neticesinde 7900 adet kaçak çakmak taşı bulunmuştur.

Çakmak taşları usulen müsadere edilmiş ve Süleyman, Hacı Ali, ve Kegork efendiler de evrakla birlikte İhtisas mahkemesine verilmiştir.

Kalp sektesinden

Haydarpaşada Yeldeğirmeninde Talât Bey sokağında 10 numaralı evde oturan Devletdemiryollarında memur Ahmet Efendi evvelki gün sokakta düşerek vefat etmiştir. Yapılan muayenesinde kalp sektesinden vefat ettiği anlaşılmıştır.

Tavuk hırsızı

Yedikule Ermeni hastahane bekçisi Nazaret ağanın iki tavuğunu çalan Bakırköylü Osman zabıtaca yakalanmıştır.

Tutuşan kurumlar

Fatihte Ferhatağa mahallesinde mektep sokağında 13 numaralı Necmiye Hanmın evindeki soba bacasının kurumları tutuşmuş ise de görülerek söndürülmüştür.

Çocuğun arkasından pıçak atmış

Fenerde Atik Mustafapaşa mahallesinde Hamam sokağında 3 numaralı evde oturan Avni ismindeki çocuk Balatta Leblebicilerde 47 numaralı dükkânda kasap Nesimin dükkânından ciğer çalarken bunu gören Nesim o sırada kaçan Avninin arkasından bir bıçak atmış ve yaraladığı cihetten yakalanmıştır.

Belediyede

Adaları Güzelleştirme

Cemiyetin bu sene için bazı teşebbüsleri var

Adaları güzelleştirme cemiyetinin teşebbüsleri hakkında Türkiye Turing ve otomobil klübü heyeti idaresine verilen malûmata nazaran, adalarda güzel manzaralı yerlere sıralar, patikalara yolların istikametlerini gösteren levhalar konulacaktır. Oteller fiyatlarını tesbit ederek bir cetvel yapacaklar ve bunu belediyeye tasdik ettireceklerdir. Otel sahipleri tesbit edilen fiyattan fazla fiyat alamıyacaklardır. Gelecek 5 temmuzdan 15 eylûle kadar adalarda altı eğlence tertip edilecektir. Bu eğlenceleri artistik bir komisyon idare edecektir. Bundan maada bir de yelken yarışı yapılacaktır. Yürükali plâjı tanzim edilecektir. Adalarda kiralık evlerin ve köşklerin fiyatlarını, odalarının adedini ve mevkilerini gösteren bir liste yapılmıştır. Bu liste basılarak icap edenlere dağıtılacaktır. Bu listede ev ve köşk kiraları bir mevsim için 100 liradan 1000 liraya kadar tesbit edilmitşir. Adalarda bir de halka kolaylık göstermek ve şikâyetleri dinlemek için bir büro açılmasma karar verilmitşir. Bu büro her sene adalarda köşk tutmak isteyenlere kolaylık gösterecektir.

Adalara her mevsimde seyyah celbi için lâzım gelen reklâmları Türkiye Turing ve otomobil klübü yapacak ve ilânlar hazırlayarak neşredilmek üzere Avrupaya gönderecektir.

Memur kadroları

1934 Belediye bütçesi bir haftaya kadar Şehir meclisinde müzakereye başlanacaktır.

Belediye memurin kadrosu tesbit edilerek bütçesile birlikte azaya tevdi edilmiştir. Bu sene bir milyon lira tasarruf yapılmasıan rağmen kadroda esaslı hiç bir değişiklik yoktur. Yalnız bazı nakiller yapılmıştır.

Reisicümhur Hz. nin fotoğrafileri

Cümhuriyet bayramının onuncu yıl dönümü münasebetiyle Reisicümhur Hazretlerinin Cümhuriyet Halk Fırkası İstanbul vilâyet merkezine hediye buyurdukları fotoğraf yarın merasimi mahsusa ile talik edilecektir. Fotoğraf için güzel bir çerçeve yaptırılmıştır. Talik merasimi saat 16 da yapılacaktır.

Mahkemelerde

İşe çıkmayan amele

Fatihte tanzifat amelesini işe çıkmamağa teşvik edenler mahkemeye verildi

Bir kaç gün evvel Fatih belediyesi tanzifat amelesi maaşlarından ikişer lira kesildiği için işlerini terkederek koğuşlarından çıkmamışlardır. Tanzifat idaresi bunu grev addederek polise haber vermiş, bunun üzerine derhal amele işe başlamıştır. Yapılan tahkikat neticesinde ameleyi çalışmamaya sevketmekten suçlu olarak Ali, İbrahim, Mehmet, Şaban, Hâmit, Hasan, Bekir, Şevket, Ziya, Yusuf, Emin isminde 11 kişi bulunmuş ve bunlar dün yedinci istintak hâkimine sevkedilmişlerdir.

İstintak hâkimi suçluların isticvabını ikmal etmiş ve cürümlerini grev mahiyetinde addetmemiş, haklarındaki tahkikatın gayri mevkuf olarak icrasına karar vererek serbest bırakmıştır. Hâdisenin aslı şudur:

Fatih belediyesi 57 amelenin vazifesine nihayet vermek mecburiyetinde kalmıştır. Fakat tanzifat idaresi bu amelenin işlerinden çıkarılarak ekmeksiz kalmamaları için bir çare düşünmüş ve 20 lira olan amele ücretini 18 liraya indirmiştir. Ameleler 18 lira ücret almağa razı olmamışlar ve koğuşlarından çıkmamışlardır. Ameleyi böyle hareket etmeğe bu 11 kişinin teşvik ettiği anlaşılmıştır.

İkamet tezkeresinde tahrifat

Dün asliye ikinci ceza mahkemesinde Pavl isminde bir adam ikamet tezkeresinde tahrifat yapmaktan suçlu olarak muhakeme edilmiştir.

Evraka nazaran Pavl pasaportunda yazılı olan 1878 doğum tarihini 1858 olarak tahrif etmekten suçludur. Fakat kendisi mahkemede:

— Bu tahrifatı ben yapmadım. Benimle arası açık olan oğlum yapmış olacak. İkamet tezkeremdeki rakamın tahrif edildiğini görünce tashihi için hemen polise müracaat ettim, fakat polis tutup benim aleyhimde takibata başladı. Demiştir.

Yapılan tetkikat neticesinde Pavl efendinin söylediklerinin doğru olduğu ve bu tahrifattan da bir fayda hasıl olmıyacağı anlaşılmış, beraetine karar verilmiştir.

Kaçak sigara

Şirketi Hayriyede ateşçilik etmekte olan Abdülkadirin üzerinde bir çok sigara kâğıdı ve asker sigası çıkmıştır. Sigaralar müsadere edilmiş, Abdülkadir de ikinci ceza mahkemesine verilmiştir.

Davaya ait resmî bir tezkere

Ragıp isminde bir bahçivan evinde kaçak tütün ve tütün kıymağa mahsus alât ve edevat bulundurmaktan suçlu olarak ikinci ceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir.

Muhakeme şahit celbedilmek üzere başka güne bırakılırken İnhisarlar vekili Hüsnü Nuri Bey bu davaya ait bir resmî tezkereyi mahkemeye takdim etmiştir.

Mahkeme reisi davaya ait resmî bir varakanın nasıl olup ta avukat çantasında bulunduğunu sorunca, Hüsnü Nuri bey bu kâğıdın kendisine inhisar idaresi tarafından tevdi edildiğini söylemiş, fakat reis kâğıdı mahkemeye vermeyip yanında taşıdığı için kendisini müahaze etmiştir.

Sulh mahkemelerinin kasaları

Adliye yangın yerindeki sulh mahkemelerinin kasalarının açılmasına cumartesi günü başlanacaktır.

Yangın tahkikatının icap ettirdiği hafriyatın da bu hafta zarfında yapılması muhtemeldir.

Eski bir polis memuru mahkemede

Dün ikinci ceza mahkemesinde Şerafettin efendi isminde eski bir polis memuru muhakeme edilmiştir. Şerafettin efendi vazife esnasında sarhoş olmaktan, âmirine ve arkadaşlarına hakaret etmekten, karakolda Yani isminde birisini dövmekten suçludur.

Evraka nazaran Yani ve Yano isminde iki Rum bir gece arkadaşlarile sokakta kasap havasını söyliyerek giderlerken Şerafettin efendi kendilerini görmüş ve karakola götürmüş, sonra da dövmüştür.

Fakat Şerafettin efendi bunu inkâr etmekte, ne dayak attığını, ne sarhoş olduğunu, ne de hakaret suçunu işlediğini söylemektedir.

Şahit sıfatile dinlenen Yani efendi de:

— Ben dayak yemedim amma, arkadaşım Yanoyu dövdü demiştir.

Muhakeme Yanonun celbi ve gelmiyen şahitlerin getirilmesi için başka güne bırakılmıştır.

Türk - Yunan mahkemesinde

Muhtelit Türk - Yunan mahkemesinde dün on davaya bakılmış ve bunlardan bir kısmı talik, bir kısmı da salâhiyet harici görülerek reddedilmiştir.

Maarifte

Muallimlerin Mesken bedeli

Muallimler birliğinin teklifi münakaşa edilecek

İlk mektep muallimlerinin mesken bedelleri 1931 senesinden sonra kaldırılmıştı. Yalnız bu son seneye ait mesken bedelleri verilmemişti. Muallimler birliği Maarif müdürlüğüne ve idarei hususiyeye müracaatla bu son senyee ait mesken bedellerinin muallimlere verilmesini istemiştir. Mesken bedeli ayda 8 liradan bir muallime 75 lira verilecektir. Yekûn itibarile bu para 165 bin lira kadar tutmaktadır. Yapılan müracaatta, bu paranın bir senede verilemediği takdirde 55 er bin liradan üç senede taksitle ödenmesi teklif edilmiştir. Belediye meclisi bütçeyi müzakere ederken bu meseleyi de görüşecektir.

Asistanlar için apartıman

Maarif vekâleti Haseki hastahanesinde çalışan asistanların ikametine mahsus olmak üzere bir apartıman yaptırmağa karar vermiştir. İnşaata yakında başlanacaktır. Apartımandan başka, hastahane bahçesine bir de otopsi binası inşa edilecektir.

Dahiliye kliniğindeki anfinin inşası bitmiş ve talebe burada tedrisata başlamıştır.

Muallimler birliğinde konferans

Muallimler Birliği bir seri konferans tertip etmiştir. Konferanslar gelecek haftadan itibaren başlayacaktır. Muallimler Birliği binası mahkemeler işgal ettiği için, birlik şimdilik Halkevinde çalışacaktır.

Mektep müdürleri toplandılar

Hususî mektep müdürleri dün öğleden sonra Maarif müdürü Haydar Beyin riyasetinde toplanarak mektep binalarında yangın tehlikelerine karşı alınan tedbirleri görüşmüşlerdir.

İlk mekteplerde diş muayenesi

Amerika ve Avrupada uzun senelerdenberi çocuk dişleri bakımına hususî bir ehemmiyet verilmektedir. Gelecek nesli teşkil edecek olan çocuğa bu itinanın verilmesi elbette ki çok lâzım ve yerindedir.

Bu lüzumu nazarı dikkatte bulunduran (birinci ilmî diş tababeti kurultayı) geçen seneki müzakerelerinde bu mevzu ile hususî bir surette meşgul olmuştur. Bu suretle Türk diş tababeti Balkanlarda birinci defa olarak bu mühim ve hayati işle uğraşmış bulunuyor.

Bu müzakereler neticesinde ilmî kurultay diğer bir çok temennileri arasında, Amerika ve Avrupada olduğu gibi ilk mektep çocuklarının ağız ve dişlerinin teftişine müsaade edilmesi için makamatı aidesi nezdinde teşebbüsler yapılmasına karar vermişti. Maarif vekâletinden alınan mezuniyet üzerine bütün İstanbul ve civarı ilk mektep çocuklarının dişleri muayene ve teftiş edilecektir. Bu çocukların yekûnu kırk beş bine baliğ olmaktadır. İstanbul şehir meclisi cemiyete bu hususta tahsisat vermiştir.

Vilâyette

İzzettin Bey

Üsküdar kaymakamı niçin vekâlet emrine alındı?

Üsküdar kaymakamı İzzettin Beyin vekâlet emrine alındığı ve evvelce vekâlet emrine alınmış olan Beykoz kaymakamı İhsan Beyin de memuriyetine iade edildiği emri dün sabah Dahiliye vekâletinden vilâyete bildirilmiştir.

Vilâyet bu emri İzzettin Beye tebliğ etmiştir. İzzettin Bey, Üsküdarda yol açtırırken iskele civarında evkafa ait eski bir imareti bütün muamelesi bitmeden yıktırmış olmasından dolayı vekâlet emrine alınmıştır.

İhsan Bey dün sabahtan itibaren işe başlamıştır.

Mekteplerde yangın tertibatı

Resmî hususî bütün mekteplerde de yangına karşı koruyucu tertibat alınması, vilâyetin tebliği üzerine maariften bütün mekteplere tamim edilmiştir.

Küçük sanatlar hakkında

Yabancı memleketlerden Türkiyeye gerek yabancı pasaportla ve gerek kaçak olarak iltica eden Türk ırk ve harsına mensup kimselerin 2007 numaralı kanunla köy kanununun 88 inci maddesine istinaden küçük sanatlarla iştigallerine ve köyde oturup çalışmalarına müsaade edildiği hakkındaki heyeti vekile kararı vilâyete bildirilmiştir.

İskân temizlendi

İskân idaresinde bütün dosyalar tasnif edilmiş ve bu suretle iskân işleri temizlenmiştir.

İstanbul - Edirne yolu

Türkiye Turing ve Otomobil klübünün dün idare heyeti içtimaında İstanbul - Edirne yolunun inşası meselesi mevzuu bahsolmuş ve bu yolun İstanbula ait kısmının inşa ettirilmekte olduğu ve mevcut 15 kilometrelik asfalt kısma ilâveten 30 kilometrelik asfalt yolun inşasına başlanmak üzere olduğu anlaşılmıştır.

Bu yolun İstanbul vilâyetine ait olan kısmı Silivriye kadardır. İlerisi de Nafia vekâleti tarafından tamir edilecektir.

Tirpan

Otobüs, Vapur

Akşamcı refikimiz geçen gün İstanbulun ehemmiyetli bir derdine temas etti. Boğaziçinden, Boğaz vapurlarından ve Maslak yolu üzerinde Boğaza işliyen otobüslerden bahsetti.

Mesele binlerce halkı alâkadar ettiği için ciddî ve umumidir. Arkadaşımız Boğaz vapurlarının az sefer yaptıklarından ve otobüslerin Şirketihayriye için mühim bir rakip olamıyacağından bahsettikten sonra Boğazın rağbetten düşmesine bu alâkasızlığın da sebep olduğunu ilâve ediyordu.

Bana kalırsa rekabet, bilhassa iktısadî vaziyetlerin daraldığı sıralarda küçük te olsa tesiri büyük olur. Otobüs rekabetinden yalnız Şirketihariye değil, tramvay, Haliç, Şark demiryolları şirketleri de müteessirdirler. Arkasında mühim bir ecnebi bankası olan Haliç şirketi bir kaç yıldır belediyeye olan taahhütlerini bu yüzden yapamadığını iddia ediyor. Tramvay şirketi kendi servisi istikametlerinde rakip otobüs seferleri yapılmasına fırsat vermediği gibi bilhassa belediye kendi malı olan Üsküdar tramvayını himaye için o mıntakada otobüs servisi yapılmasına müsaade etmiyor. Zaten şehrin muayyen bir mıntakasına bütün nakil vasıtalarını teksif etmek diğer kısımların aleyhinedir.

Şirketihayriye bile Bebeğe kadar tramvay oradan yukarısı için otobüs rekabeti ile mücadele ediyor. Yarım asır evvel dağ ve ormandan ibaret olan Boğaz sahillerini ateş kayığı denilen ilk buharlı vapurlarını işleterek mamureye çeviren Şirketihayriye kûs dinlemiş iyi gün görmüş bir emektar gibi hâlâ vazifesine devam ediyor, tramvay ve otobüs rekabetine mukavemet ediyor, fakat bu mukavemetin ne zamana kadar devam edeceğini kestirmek müşküldür

Harpten evvel Viyanada tramvay belediye elinde ve otobüs hususî bir şirkette iken rekabet yüzünden iki taraf ta biribirini ezmeğe başlayınca 1918 de belediye otobüs imtiyazını da üzerine almış ve servisleri ayrı istikametlere dağıtmak suretile hem rekabeti kaldırmış hem de şehrin diğer kısmlarını bu vasıtadan da istifade ettirmiştir.

Öyle zannediyorum ki bugün Şirketihayriyenin taşıdığı yolcu miktarı harpten evvelkinin yarısına inmiştir. Bunun bir çok içtimaî, ve hattâ siyasî sebepleri de var olmakla beraber otobüs seferlerinin de dahli olduğunu kimse inkâr edemez. O otobüsler ki mıntakaya işlemeğe başladıkları gündenberi hemen her mevsim bir kaç vatandaşın canına okumaktadırlar.

Bu müthiş canlı cenaze arabaları yalnız vatandaş canına kıymakla kalmıyor, yarım asır Boğazı mamur eden, bir çok gemilerini harpte şehit veren ve hâlâ da Boğaziçi halkını memnun etmek için uğraşan emektar ve halis Türk Şirketihayriyenin de istim borusunu tıkamağa kalkıyor.

Hatırımda kaldığına göre hükûmet te İstanbul belediyesine otobüs imtiyazı vermeği düşünürken bilhassa bu nokta da durmuş, mevcut şirketleri rekabetle mutazarrır etmemek kaydını ilk şart olarak öne sürmüştür.

Makul olan da budur sanırım. Otobüs seferlerini daha ziyade şehrin vapur, tramvay olmıyan mıntakalarına tevcih etmek hem iktisadî, hem içtimaî noktalardan faydalıdır. Nitekim tramvay kumpanyası da kendi otobüsleri için Beşiktaşı Beyoğluna bağlıyacak şekilde bir hat tesis etmiştir.

Mevcudü biribirine ezdirmekten ziyade onlardan şehir namına azamî istifadeyi temin etmeliyiz.

Burhan CAHİT

Üç aylıklar

Mütekaidin, Eytam ve Aramilin Mart, Nisan ve Mayıs üç aylıkları malmüdürlüklerince 6 Martta tevziine başlanacaktır.

Yoklamalar Mayısta yapılacaktır. Emlâk ve Eytam bankasından istikraz yapmıyan mütekaidin, Eytam ve aramilin maaş cüzdanları şimdiden değiştirilmektedir. Bankadan istikarz yapanların cüzdanları ise esasen değiştirilmiştir.

Emlâk ve Eytam bankası da 7 marttan itibaren Mütekaidin, Eytam ve Eramile haziran, temmuz, ve ağustos aylıkları mukabilinde ikraz muamelâtına başlıyacaktır. Bunun için 7 Marttan itibaren müracaat edecek eshaba maaşa bir gün tayin edilecek ve bu muayyen günlerde vaki olacak ikinci müracaatlarında paraları verilecektir.

Müracaat eden lohosa çok, yatak az

Haseki Hastahanesinin doğum pavyonunda, bir yatakta iki lohosa kadının yatırıldığı yolunda vaki olan neşriyat üzerine vilâyet sıhhiye müdürü Arif Beyle görüştük. Ali Riza Bey, bu gibilerin doğum anları gelmiş olanlar değil, doğum günleri bekliyen kadınlar olduğunu söylemiştir.

Diğer taraftan yaptığımız tahkikata nazaran, hastahanenin doğum pavyonuna yatak adedinden fazla mürcaat vaki olmuştur. Bu doğum pavyonu, şehrin hemen biricik resmî doğum hastahanesidir.

Müracaat edenlerin ekserisini fakirler teşkil etmektedir. Bunların müesseseye kabul edilmemesi imkânsızdır. Hepsi kabul edildikleri zaman da, yatak mevcudu kifayet etmemektedir. Bu hal karşısında doğum günleri henüz gelmemiş olanların müessesede iyi kötü barındırmalarına azami surette çalışılmakta ve esbabı istirahatleri temin edilmektedir. Bundan dolayı hastahane idaresini tenkitten ziyade takdir etmek te isabet olacağı temin olunmaktadır.

Haftalık Siyasî İcmal

Dünya'nın karışık: hali

Dünyanın büyük bir siyasî buhran içinde bulunduğu anlaşılıyor. Rusya Uzak Şark'ta Japonya'nın taarruza geçmek üzere bulunduğunu Harbiye Komiseri Voroşilof gibi salâhiyettar bir zatın ağzı ile ilân ediyor. Almanya Avusturyanın istiklâlini tehdit etmekte. Fransa dahilî siyasî kararsızlık içinde bulunuyor. Amerikada Roosevelt'in iktısadî buhran ile mücadelesi devam ediyor. Lehistanla Almanya arasında imzalanan misak Avrupa'daki muvazeneyi alt üst etti. Bu misakın Almanya ile Lehistan arasında Rusya'ya karşı bir tecavüz misakı olduğunu söyliyenler vardır. İngiltere ve İtalya Almanya'nın silâh noktasından müsavatını tanımışlardır. Siyasî vaziyetini takviye eden Almanyanın silâhlandıktan sonra kabına büsbütün sığmıyacağından endişe edenler her gün çoğalıyor. Velhâsıl dünya büyük kararsızlık içindedir. Bir harpten ısrarla bahsediliyor. Filhakika 1934 çok fena bir senedir. 19 uncu asırla yirminci asır arasında bir mükayese yapılırsa, siyasî hadiseler noktasından iki asır arasında bazı benzerlikler olduğu görülür. Viyana'da 1815 senesinde yapılan sulh ile 1919 senesinde Versailes'da yapılan sulh çok defa biribirine benzetilmiştir. 1815 sulhünün tespit ettiği vaziyet tam on beş sene devam etti. 1830 senesinde Belçika Felemenk'ten ayrılmak suretile Viyana'da kurulan sistem ilk defa olarak bozuldu. Bu sene de Versailles sulhünün tam on beşinci yılındayız. Eğer yirminci asrın sulh muahedeleri 19 uncu asrın muahedelerine benzer bir şekilde tadil edilecekse, bu, 1934 senesinde yapılacak demektir. Ancak şunu hatırlamalıdır ki bu benzerlikler ekseriya aldatıcıdır ve tahakkuk ta etmez.

* * *

Rusya - Japonya:

Haftanın beynelmilel münasebetler noktasından en ehemmiyetli hâdisesi Sovyet Harbiye Komiseri Voroşilof'un Japon tehlikesini tebarüz ettiren nutkudur. Sovyet Rusya ile Japonya arasındaki münasebetlerin normal olmadığı malûm bir keyfiyetti. Geçenlerde Stalin de Sovyetlerin kongresinde söylediği bir nutukta Japonya ile Rusya arasındaki gerginliğe işaret etmişti. Ancak münasebetlerin bu derece aykırı olduğu bilinmiyordu. Voroşilof Japonya'yı taarruz emeli beslemekle itham etmektedir. Sonra "gelirlerse görecekleri de vardır,, tarzında bir meydan okuyuş geliyor. Voroşilof Sovyet Rusya'nın Uzak Şark'taki hazırlıklarını uzun uzadıya izah etti ve Japon taarruzundan asla korkmadığını bildirdi. Harbiye Komiserinin bu nutku Japonya'da derin bir tesir husule getirmiştir. Bu, Sovyet Rusya'nın şimdiye kadar konuşmadığı bir lisandır. Japonlar, uysal bir siyaset takip eden Rusya'nın ansızın lisanı değiştirmesinin sebeplerini araştırıyorlar ve bunu Rusya'nın siyaseten ve askerî noktadan hazırlanmış olmasında buluyorlar.

* * *

Almanya - Lehistan - Rusya:

Filhakika Rusya son sene içinde siyaseten ve askerî noktadan hazırlanmış bulunuyor. Uzak Şark'ın müdafaasını temin için bütün hazırlıklar ikmal edilmiştir. Uzak Şark bir silâh deposu halini aldı. Siyasî noktadan da Amerika, Fransa ve Lehistan ile anlaşmak suretile vaziyetini takviye etmiştir. Ancak buna mukabil Almanya ile arası bozulmuştur. Sonra Rusya nazarından daha fenası, Lehistan ile Almanya da anlaşmıştır. Lehistan ile Almanya arasındaki misakın hedefleri Avrupa siyasetinin bir muamması halini aldı. Bu misakın Rusya'ya karşı bir tecavüz siyasetî takip etmek için imzalandığı söyleniyor. Rivayet edildiğine göre, Lehistan Baltık memleketlerini ilhak edecek. Rusya'yı parçalamış olmak için Ukranya'nın istiklâlini temin edecek. Buna mukabil koridorun bir kısmını ve Silezya'yı Almanyaya verecek. Yani Rusya'nın parçalanması ve şarkî Avrupa'da bir Alman - Lehistan hekemonyası tesisi için Hitler ile Pilsudski'nin anlaştıkları söylenmektedir. Filhakia bu, Hugenberg'in Londra cihan iktısat konferansına tevdi ettiği maruf projenin tatbikinden başka bir şey değildir. Bu rivayetleri doğru olarak kabul edenler, Pilsudski'nin büyük bir Alman dostu olduğunu da hatırlatmaktadırlar.

Ancak bu rivayetleri hakikat olarak kabul etmek kolay değildir. Almanya ile Lehistan arasında bu kadar geniş bir maksadı hedef ittihaz eden bir anlaşma yapılması akla yakın gelmiyor. Yapılsa da bunun tatbiki kolay değildir. Binaenaleyh şimdilik bunları dedikodudan ibaret telâkki etmek lâzımdır. Bununla beraber, bu dedikoduların çıkması bile Avrupanın kararsızlığına bir delildir.

* * *

Avusturya - Almanya:

Almanya ile Lehistan arasındaki itilâfın hedefi, belki de Hitlere 'Avusturya ile meşgul olmak için fırsat hazırlamaktan ibarettir. Filhakika bu misak imza edileli Almanya Avusturya ile meşgul olmağa başlamıştır. Dahilden Nazi'lerin tahrikâtile hariçten propaganda ile Dollfuss Hükûmetini devirmeğe çalışmaktadır. Çünkü eğer Dollfuss Hükûmeti iskat edilip te yerine Millî Sosyalist Fırkası geçecek olursa, Avusturya ile Almanya arasındaki birlik filen tahakkuk etmiş olacaktır.

Avusturya, gerek Almanyaya gerek diğer devletlere bu tahrikâttan şikâyet eden bir nota tevdi etmişti ve kanaat verici cevap verilmediği takdirde meseleyi Milletler Cemiyetine havale edeceğini bildirmişti. Almanya bu notaya baştan savma bir cevap vermiştir. Hattâ diğer devletlere şikâyet ettiğinden dolayı Avusturyaya adeta çıkışıyor. Sonunda da bir tehdit vardır: Milletler Cemiyetine şikâyet etmenin bütün mes'uliyeti Avusturya Hükûmetine aittir, deniliyor. Avusturya bu cevabı kâfi görmediğinden Milletler Cemiyetine müracaat etmeğe karar vermiştir. Dollfuss Macaristanı ziyaret ediyor. Bugün yarın, Viyana'ya avdet eder etmez, Almanyayı şikâyet edeceği bildiriliyor.

Ancak büyük devletler böyle bir hareketten Avusturya'yı vazgeçirmeğe çalışıyorlar. Çünkü Milletler Cemiyeti manen çok zayıflamış bir haldedir. Şunu da hatırlamak lâzımdır ki Avusturya'nın Almanyaya ilhakı meselesi yalnız bir Alman - Avusturya meselesi değildir. Avrupa meselesidir. Buna Almanyanın dostu İtalya da dahil olduğu halde bütün devletler muarızdırlar.

* * *

Silâhsızlanma ihtilâfı:

Silâhsızlanma hakkındaki İngiliz ve İtalya notaları neşredildi. Aylardan beri Fransa ile Almanya arasında bu mesele etrafında muhabere cereyan etmekte idi. Muhaberelerin cereyanını uzaktan seyreden İngiltere ile İtalya nihayet iki noktai nazarı telif etmek maksadile tavassut etmektedirler. Almanya ile Fransa arasında tebarüz eden ihtilâfın hülâsası şu idi:

1 — Almanya 300 bin asker istiyordu. Fransa 200 bin askerde ısrar ediyordu.

2 — Almanya müdafaa silâhı olarak diğer devletlere terkedilecek silâhlara derhal sahip olmak istiyordu. Fransa Almanyanın ancak bir "tecrübe" devresinden sonra bu silâhlara sahip olmasını kabul ediyordu.

İngiltere ile İtalya notalrı Almanya'nın müsavatını kabul ediyor. İtalya Almanyanın 300 bin askere sahip olmasını muvafık buluyor. İngiltere 200 bin ile 300 bin arasında mutavassıt bir rakam kabul edilebileceğini bildiriyor. Ancak rakam ne olursa olsun, Almanya ile Fransa müsavi olacaklarından mesele o kadar ehemmiyetli değildir.

İtalya ile Fransanın ikinci ihtilâf noktası hakkındaki kararları daha ehemmiyetlidir. Çünkü Almanyanın silâhsızlanma konferansından ve Milletler Cemiyetinden çekilmesine sebep bu mesele idi: Artık tecrübe devresi mevzuubahis değildir. Almanya 200 bin olsun, 300 bin bin olsun her ne olursa olsun sahip olacağı asker miktarı taayyün edince, derhal müdafaa silâhlarına da sahip olacaktır. Yalnız İngiliz teklifi tayyareyi istisna ediyor. İki seneye kadar harp tayyarelerinin ilgası için bir itilâfa varılamazsa, Almanyanın ancak o zaman tayyarelere sahip olabileceğini bildiriyor. Yani Almanya iki sene tayyareye sahip omıyacak. Diğerlerinin de tayyarelerin ilgası için aralarında anlaşmalarını bekliyecek. Bir itilâfa varamazlarsa ancak o zaman Almanya da tayyare inşa edecek.

İngiliz ve İtalya teklifi silâhsızlanma ihtilâfını hal yolunda bir adımdır. Yani Almanyayı da silâhlıyor. Fakat silâhsızlanmayı temin etmiyor. Fransa silâh istiyordu. Silâhlı kalacak. Almanya müsavat istiyordu. Müsavatı temin ediyor. Bu badirede silâhsızlanma istiyenler açıkta kalıyor.

Ahmet ŞÜKRÜ

KULAK MİSAFİRİ

Fırça ve kalem...

Resimden anlıyan bir arkadaşım dan dinledim:

— Elif Nacinin "D,, grupu sergisinde teşhir ettiği tablolardan ikisi, evet bir değil iki tablosu satıldı. Ben, bu inanılmaz hâdiseyi, resim tarihimizde bir dönüm noktası gibi kabul ediyorum.

— Acaip, diye sordum, neden bu?

Tasrih etti:

— Sebebini anlatmazdan evvel, sana şu kadarını söyliyeyim ki, Elif Nacinin tablolarına karşı hayranlık duyanların başında ben varım!

Sordum:

— O halde, neden iki tablosunun satılmasını mühim bir hâdise diye karşılıyorsun?

Güldü:

— Şimdiye kadar hiç bir tabloda fırçanın ikinci plâna düştüğü görülmemişti.

— Anlamadım!

— Bunda anlaşılmıyacak bir şey yok. Muharrir Elif Naci olmasaydı. ressam Elif Naci de olmazdı. Bana resim tarihinde, tablolarını, kaleminin kuvvetile satan başka bir sanatkâr gösterebilir misin?

M. SALÂHATTİN

RADYO

Bugünkü program

12,30 Plâk neşriyatı.
18,00 Plâk neşriyatı
19,00 Anadolu Ajansı haberleri ve muhtelif neşriyat.
19,30 Hanımlar heyeti tarafından alaturka musiki neşriyatı (Eliza, İnci, Ülkü, Sevim) Hanımların iştirakile.
21,20 Anadolu Ajansı ve Borsa haberleri.
21,30 Necip Yakup Bey idaresinde Orkestra..

ANKARA:
12.30 Gramofon.
18 Keman konseri: (Ekrem Zeki Bey tarafından).
18,40 Farnsızca ders.
19,15 Gramofon.
20 Ajans haberleri.

VARŞOVA 1412 m.
8,40 konser, 13,05 Mandolin orkestrası tarafından konser, .13,35 Mandolin orkestrasının devamı, 16,40 Plâk ile Karnaval havaları, 17,55 Solist konseri tagannili, 18,50 Müsahabe, 19,20 Polonya musikisinden mürekkep konser, 20 Müsahabe, 21,05 Muskiye dair konferans, 21,15 Varşova filharmonik takımı tarafından Senfonik konser, 23,40 Dans musikisi, Musaahbe, Dans musikisi.

BÜDAPEŞTE 550 m.:
18,30 Plâk, 18 Stenografi dersi, 19,30 Salon ve caz takımları tarafından konser Fejes takımı, 20,15 Spor 20,30 Müsahabe, 21 Tagannil operet musikisi, 22,40 Haberler, müteakiben Sigan musikisi.

VİYANA 507 m.:
13 Haberler, plâk, haberler, plâk, 18 Radyo orkestrası, 19 Haberler, 19,15 Radyo orkestrası, 20 Üniversite dersleri, 20,20 Plâk 20,45 Konferans, 21 Senfonik konser Filharmonik, takım trafından l'Athene salonununda verilecek konser nakil, 22 Mütalea, 22,15 Senfonik konserin devamı, 22,45 Haberler.

BÜKREŞ 364 m.:
18,10 Koro konseri, 18,55 Seyyahlara mahsus neşriyat, 19,10 Spor, 19,25 Baden sporu, 19,35 İnsanlar arasında mücadele, 20 İki hikâye, 20,25 Saat ayarı, vs. 20,35 Tebeşir çenberi, Kreidekreis, isimli temsil, 23 Son haberler, 23,20 Akşam konseri.

BRESLÂU 316 m.:
17 Hafif musiki, müsahabe, 19,10 Müsahabe, 20 Millî musiki, 21,10 Opera ve şarkılar, 23,35 Hafif musiki.

HİKÂYE

ŞÜPHE

Makbule Hanım kocası Nezihi Beye dedi ki:

— Bugün sende başka bir hal görüyorum. Neyin var Allah aşkına!

Nezihi Bey kafasını gazeteye sokmuştu, hattâ doğrulmadan kısa bir cevap verdi:

—Neyim olacak ki?

Makbule Hanım sofranın üzerindeki ekmek kırıntılarını mini mini tepeler halinde topluyar, gözleri düşünceli, kafası başka yerde, yemekten sonra hazırlıyacağı kahve için hiç te istical göstermiyordu.

— Ne bileyim? Dedi, acaba işlerin mi iyi gitmiyor da, benden saklıyorsun.

Nezihi Bey kafası gene gazetenin içinde:

— Olabilir, dedi, bu buhran zamanında akla gelmedik neler olmaz ki..

Makbule gözucu ile kocasına baktı. Nezihi Bey hiç te kendisi ile meşgul değildi. Bir aralık Makbule Hanım:

— Bir erkeğin can sıkıntısı olur da karısına söylemez mi? Dedi.

Bazı kocalar vardır ki, bilhassa karılarına izahat vermekten hiç hoşlanmazlar. Nezihi Bey de onlardan birisi idi. Nitekim anî bir hiddetle birden bire doğruldu. Elindeki gazeteyi buruşturarak sofranın üzerine attı:

— İllâllah sizlerden.. dedi. Allah aşkına bana sual sorma..

Ve hızla şapkasını başına geçirerek sokağa çıktı. Makbule Hanım büsbütün şaşırdı. Fakat endişesi de arttı:

— Acaba ne oluyor? Nesi var? Nezihi nin bu kadar sinirli olduğu yoktu.

Sonra da kendi kendine karar verdi:

— Yok, hayır, bu böyle devam edemez.

Kirpiklerinde toplanan bir damlayı sildi. Yüzünde gizli bir ıstırabın hazin ifadesi okunuyordu. Gözleri masanın üzerine buruşturarak atılan gazeteye ilişti. Sanki bir cinayet olmuş ta, katil kanlı bıçağını oraya atıvermiş gibi titredi. Yavaşça kolu gazeteye uzandı. Aldı ve açtı:

— Acaba neresini okuvordu? Okurken sapsarı olduğunu, hattâ titrediğini gördüm. Muhakkak bir şeyler var. Fakat söylemiyor.

Ve gazetede bu "bir şeyler,,i arayan gözleri büsbütün doldu. başı sofranın üzerine düştü, ağladı, ağladı.

* * *

Biribirlerini sevmiyor değillerdi. Nezihi Bey çalışkan adamdı. Gerçi istediği kadar para kazanmış ve servet yapmış değildi. Fakat müşterek hayatlarında sabır ve cesaret denilen iki güzel vasıf vardı. Senelerden beri kocasından biran olsun şüphelenmemişti. Şimdi neden icini bir korku almıştı? Bazı manevî hastalıklar vardır ki vücudü tehdit eden alelâde hastalıklardan korkunçturlar ve daha çok fazla ıstırap verirler.

* * *

Sekiz gün geçti. Karı ve kocanın vaziyetlerinde bir değişiklik olmamıştı. Makbule Hanım soruyor, tarassut ediyor ve düşünüyordu. Nezihi Bey de her gün sinirli idi. Hattâ tahammül edilmez bir adam olup gidiyordu. Bütün bunların sebebi de, ne onun, ne bunun biribirlerine söylemek istemedikleri, fakat aralarında mevcut olduğu pek aşikâr duyulan bir "şey,,di.

Makbule Hanımın asıl korktuğu şey, kocasının bir başka kadını düşünmesi ve onunla meşgul olması ihtimali idi. Her gün yeni yeni şeyler buluyordu:

— Vay, niçin bıyıklarını kestin?

— Zaten bıyıklarım kısa idi. Bir taraftan da ağarmağa başlamıştı, iyisi mi keseyim dedim. Hem böyle daha genç görünüyorum.

Ertesi gün:

— O kadar kravatların var. Neye bu yeni kravatı aldın?

— Bu beyaz benekli lâcivert kravat hoş ta ondan..

Makbule Hanım kocasındaki bu tehavvülün işlerinin iyi gitmemesinden ileri gelebileceğini de düşündü.

Makbule Hanım bir şeye daha dikkat etmişti:

— Artık gazete de okumuyorsun.

— Gazeteler canımı sıkıyor.

— İsmine tesadüf etmekten mi korkuyorsun? Yoksa sen de mi suiistimal yaptın? İhtilâsın mı var, zimmetinde para mı kaldı? Muhakkak, muhakkak böyle bir şey var..

— Makbule, sen şaşırdın mı, böyle bir şeye nasıl inanabiliyorsun.

— Muhakkak bir şey var ve benden saklıyorsun. Namusumuzun iki paralık olacağından korkuyorsun. Nafile yemin etme, benim sana emniyetim kalmadı. Ben artık burada seninle yaşayamam. Seni gözümün önünde tevkife gelirlerse, ben ölürüm.

— Makbule, sen sahi çıldırmışsın.

Nezihi Bey kolunu uzattı. Makbule şiddetle itti:

— Bu evde daha bir dakika fazla kalamam. Ben anneme gideceğim. Bereket versin, beni kabul edecek bir ailem var.

Nezihi Makbuleyi tutmak için ayağa kalkmıştı. Fakat tekrar koltuğa düştü. Kadının hemen giyinerek, şiddetle kapıyı kapadığını duydu, merdivenlerden ayaklarının uzaklaşan sesini dinledi.

— Allah allah, dedi, karım ihtilâs yapacağıma inanıyor demek.. İnanıyor ve beni terkederek kaçıyor.

Üç defa kalkmak istedi ve her defasında bir isyan hareketile tekrar oturdu.

— Mademki benim böyle bir cürüm işleyebileceğime inanıyor, varsın gitsin.

— Halbuki bütün bu facianın ortada hiç bir sebebi yoktu. Sadece Makbulenin kafasında bir şüphe hasıl olmuştu. Bütün sebep bundan ibaretti. Nezihi Bey de bu şüpheyi izale edememişti. Belki de istememişti. Mademki karısı, o kabiliyette görüyordu, artık onu sevemezdi, geriye çağıramazdı. Birden bire hayat gözlerine bir boşluk gibi göründü. Artık yaşamağı bir hiç addediyordu. Elleri konsolun gözüne daldı ve bir tabanca çıkardı. Şakağına dayadı, çekti.

* * *

Makbule Hanım kocasının ölümünü haber alınca:

— Adliye tahkikatını durdurmak için böyle yapmıştır. Tâ ki cürmünü ben öğrenmiyeyim diye... Sonra ne kalpsiz adammış. Benim için iki satır bile yazıp bırakmamış.

SEM

Himayeietfal Üsküdar kongresi

Himayeietfal Cemiyeti Üsküdar şubesi senelik kongresini şubatın 9 uncu cuma günü Üsküdar Halk Fırkası binasında yapacaktır.

Halkevinde

Halk ders'eri şubesinde

Halkevinin halk dershaneleri ve kursları şubesinin komite intihabı bugün saat (17) de Cağaloğlu merkezinde yapılacaktır.

1934

Matbuat Almanağı

Matbuat Cemiyeti tarafından tertip edilmiştir.

933 senesinde gerek memleketin içinde ve gerek hariçte husule gelen mühim vak'alar ve hâdiseler, Vekiller Heyeti, mebuslarımız, vilâyet teşkilâtı, gazeteler ve gazeteciler Almanağın başlıca münderecatını teşkil eder. Tanınmış muharrirlerimizin gün lük mevzularına dair kıymetli makalelerini de ihtiva eder. Kıymetli ve nadide resimlerini muhtevi olan bu eserin tab'ına da son derece itina edilmiştir.

Fiatı 100 kuruştur.

Satış Yeri Kanaat Kütüphanesi 1415

Bugün

İPEK Sinemasında

Dünyanın en büyük tenoru "SERSERİ KRAL,, ın unutulmaz mübdii

DENNİS KİNG

Dilber THEMA TODD ve cancığar komikler

LAUREL - HARDY

tarafından temsil edilen

ŞEYTAN KARDEŞ

[Fradiavolo]

Metro Goldwyn Mayer'in Fransızca sözlü ve pek gülünçlü bir şaheser. Bagün saat 11 de ucuz matine (13147)

Bugün

MELEK Sinemasında

Sevimli artist

MARİE GLORY

nin şimdiye kadar yaptığı en güzel eseri

ÇAREVİÇ

FRANZ LEHAR'ın meşhur opereti zengin mizansenli büyük film. İlâveten: Paramount halihazır havadisleri. Bugün 11 de ucuz matine. (13146)

İş ve Işçi

Milliyet bu sütunda iş ve işçi istiyenlere tavassut ediyor. İş ve işçi istiyenler bir mektupla İş büromuza müracaat etmelidirler.

İş aranıyor

İki genciz, motordan anlarız.. Taşraya dahi gideriz. Fatih: Macar kardeşler caddesi No. 37 Kâzım, Bahri

Amelelik yaparım, Şimendifer yollarında tamiratta ve istasyonlarda makasçılıkta istihdam edilmişim. Tahmil ve tahliye hammal işlerinde bulundum.

Adres: Kasımpaşada Atik caddede 15 numarada kunduracı Rifat vasıtasile Ali

İSTANBUL BELEDİYESİ

Şehir Tiyatrosu

Saat 14 te yalnız cuma günleri Gündüz temsili

Bu akşam saat 19.30 da *LÜKÜS HAYAT* Opereti

Yazan: Ekrem ve Cemal Reşit Beyler

Operetin son haftası 12-2-934 Pazartesi Kadıköyde Üvey Baba 635

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir

ABONE ÜCRETLERİ

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 "	7 50	14 —
12 "	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Yıkılan Bir Kalp

Yazan: *Stéfan ZWEIG*

Tercüme eden: *Ismail MUŞTAK*

2

değil, böyle bir şey olamaz, kendisi mutlaka aldanmıştır, yanlış görmüştür. Eğer hakikaten yabancı bir erkeğin odasına giren o ise bunu neden yapmıştı? Neden, evet neden? İhtiyar Salamon bu sualin cevabını zihninde araştırmak istemedi ve fena bir hayvan kovuyormuşçasına o da kafasının içinden o düşünceyi çıkardı. Fakat ne yapsa demin firar eden hayalet gözü önünden ayrılmıyordu. Sanki bu kadın hayali şakaklarına yapışmış gibi idi: Bundan kendini kurtaramıyor, onun tesirinden bir türlü sıyrılamıyordu.

O dakikadan itibaren kararını verdi: Hakikati öğrenmeli idi. Durduğu yerden ayrıldı, koridorun dıvarı boyunca bir baştan öbür başa kadar soluk soluğa yürüdü, kızının odasına kadar geldi.

Gördüğü manzaranın dehşetinden tüyleri ürperdi: Demin o yabancı odadan çıkan kadın kendi kızı idi, artık buna şüphesi kalmamışt; koridorun iki tarafındakı odalardan yalnız kızının odası aydınlıktı, yalnız bu odanın pervazından ince ve titrek bir ziya geliyordu. İhtiyar Yahudi eğilip anahtar deliğinden baktı: İçeride beyaz bir cismin dolaştığını gördü.

Sabahın dördünde kızının odasında hâlâ aydınlık vardı. Çok geçmeden bir elektrik düğmesinin çevrildiğini duydu, kapının pervazından görünen titrek ve beyaz ziya söndü, ortalık gene kapkaranlık oldu...

Hayır hayır, hayale kapılmağa mahal yok: Gördüğü bir hakikatti ve demin yabancı bir erkeğin odasından çıkıp kendi odasına giden kadın bizzat Erna idi, kendisinin kızı idi.

İhtiyar Yahudi dehşetten titriyordu. Vücudü buz kesilmiş, âdeta bütün azası donmuştu. Ayni zamanda tepeden tırnağına kadar her tarafını bir ter bastı, bütün mesamatını su kaplamış gibiydi.

Bir anda verdiği bir karar ile kızının oda kapısını tekmelemek, bu kapıyı bir hamlede kırarak içeri atılmak, onu yumrukları altına alıp gebertinceye kadar dövmek istedi. Fakat geniş ve şişman gövdesini taşıyan bacaklarında derman yoktu, adımları sendeliyordu. Bin müşkülât ile kendi odasının önüne kadar gidebildi, kapının tokmağını çevirdi, içeri girdi, sürüklene sürüklene yatağına geldi ve boğazlanan bir hayvan gibi kendini, şaşkın bir halde, yatağın içine fırlattı attı.

Salamon yatağa uzanmış, tıpkı bir ölü gibi, hareketsiz duruyordu. Gözleri odanın karanlığı içinde sabit bir noktaya dikilmişti. Yanıbaşındaki karyolada karısı rahat rahat nefes alıyor, kayıtsız bir uyku içinde uyuyordu.

Salamon ilk önce karısını uyandırmağı düşündü. Evet onu hızlı hızlı sarsarak uyandıracak, demin koridorda vâkıf olduğu feci hakikati ona anlatacak, kalbini taşıran gazabın bütün kuduzluğile yüzüne haykıracaktı.

Fakat yapamadı; bu korkunç hakikati yüksek sesle, nasıl anlatabilirdi? Hayır bunu ifade edebilecek kelimeler, mümkün değil dudaklarından çıkamazdı. O halde ne yapmalı? Evet ne yapmalı?

Vaziyeti düşünüp muhakeme etmeğe çalıştı, fakat muhakemesine bir türlü intizam veremiyor, kafasının içinde kör birer yarasa gibi uçuşan düşünceler hep biribirine karışıyordu.

O ne korkunç hakikatti Yarabbi! Kızı, Erna, bu sevimli, bu şefakatli, bu terbiyeli, bu tatlı bakışlı çocuk.... O hâlâ bir çocuk değil miydi? Akşamları işinden evine dönüp te onu bir mektep kitabının üstüne eğilmiş, mini mini parmağiyle takip ettiği iri harfli satırları okumağa uğraşırken gördüğü zamanlar o kadar uzak mıydı?... Hâlâ dün olmuş gibi hatırlıyordu: O bazan tatil saatlerinde mektebin kapısına gider, arkasında solgun mavi kumatşan kısa elbisesile çıkan kızını alır, yakındaki pastacıya götürür, ona pasta alıp yedirir, çocuk bu hediyeden duyduğu sevinç ile babasının boynuna sarılarak şekerli ağzile onun yüzünü gözünü öperdi. Bu daha dün olmuş değil miydi?

Hayır hayır dün olmuş değildi, bunun üzerinden birçok seneler geçmişti. Kızı artık o cocuk değildi; fakat şurası muhakkak ki daha dün, daha bundan yirmi dört saat evvel bir camekânın önünde bir çocuk gibi seslendiğini işitmişti. Evet dün baba kız birlikte çarşıya gitmişlerdi. Dükkânların önünden geçerlerken bir camekânın içinde mavi ve sarılı bir süveter görmüşlerdi. Erna bu parlak renklerin imtizacına hayran olmuş, ellerini yal varan bir vaziyetle kavuşturarak, neşeli bir kahkaha içinde, arzusuna mukavemet edilemiyeceğini bilmekten mütevellit bir emniyetle: "Babacığım, bana bunu alır mısın?" demişti. Halbuki gene bu kız bugün, bu gece yarısı anasının babasını yanıbaşındaki odadan çıkarak yabancı bir odaya gitmiş, yabancı bir yatakta yabancı bir erkeğin koynuna çırçıplak girmişti.

Zavallı ihtiyar içini çekerek söylenmeğe başladı:

— Allahım, Allahım! Bu ne ayıp şey! Benim yavrum, benim o kadar nazlı büyüttüğüm kızım bir erkeğin odasına, bir erkeğin koynuna girsin, bu ne hacalet! Fakat bu erkek kimdir acaba?. Evet bu erkek kim olabilir?. Biz buraya geleli daha üç gün oldu. Burada bulduğumuz üç erkeğin hiç birini üç gün evveline kadar tanımıyordu. Ne o dar ve uzun suratlı Kont Ubaldi, ne onun yanındaki İtalyan zaiti, ne de Meklemburglu delikanlı, hayır hayır, Erna bunları ilk defa olarak burada görmüş, bunlarla üç gün evvel bu otelde tanışmıştı. Hattâ otele geldikleri gün değil, ondan bir gün sonra salonda dansederlerken biribirlerini tanımışlardı. Nasıl oldu da bu üç erkeğin birisi o tanışmayı yirmi dört saat içinde bir yatak münasebeti haline getirebildi? Hayır buna imkân yoktu; onlar burada değil, muhakkak başka yerde ve daha evvel tanışmışlardır. Ve ben, koca sersem, müseccel deli, bunu göremememiştim, öğrenememiştim, şüphe etmemiştim. Fakat nasıl öğrenebilirdim? Esasen bu ana kızın hayatları hakkında ne biliyorum ki?... Bir zamanlar onlara para kazanmak için, elimde eşya nümunelerile dolu bir çanta, şehir şehir dolaşırdım. Şimdi de günde ondört saat, gene onlar için çalışıyorum. Para kazanmaktan başka bir şey düşündüğüm yok... Para, para, hep para, onlara güzel tuvaletler almak, onları zengin yapmak için para... Bu kadar çalışıp çabaladıktan sonra akşamları yorgun, bitap, kırık dökük, eve döndüğüm zaman onlar ya tiyatrodadırlar, ya balodadırlar, yahut şurada bura da ziyaretlerle meşgualdürler. Bütün gün ne yıpıyorlar, nereye gidi-

(Bitmedi)

Haftanın filmleri

Artistik: Karabiber
Elhamra: Gaip Ruhlar Adası
İpek: Şeytan Kardeş (Fradia - volo)
Melek: Çareviç
Saray: Kazanova
Türk: Beş Kocalı Kadın (Charlemgne)

Artistik

Kara biber

(Fransızca)

Oynayanlar: Lupep Velez, Almond Love.

Bu film maruf Amerikan daha doğrusu Mekzikalı artist şirin Lupe Velez'in çevirdiği hareketli, heyecanlı bir eserdir. Bir içki kaçakçılığı esası üzerine kurulmuş olan mevzu canlandırılmıştır. Film seyirciyi çekmekte ve alâka uyandırmaktadır. Artistler tabiî ve muvaffaktırlar.

Elhamra

Gaip ruhlar adası

(Türkçe)

Oynayanlar: Richard Arlen, Laughton.

Bu film bundan biraz evvel İpek sinemasında geçmiştir. Mevzuu mütefennin bir delinin hayvanları, bir nevi aşile insan haline getirmesi ve bunların günün birinde isyan ederek herifi öldürmesidir.

İpek

Şeytan kardeş

(Fransızca)

Oynayanlar: Aliver Hardy, Stan Laurel, Dennisking, Thelma Todd

Bu film, meşhur iki ayrılmaz Amerikalı komik Aliver Hardy ile Stan Laurel'in çevirdikleri çok tuhaf bir eserdir. Eserin başlıca rolü bu iki komik tarafından yapılmakta ve evvelce (Serseriler Kralı) rolünü yapmış olan Dennisking de filmde oynamaktadır. Film çok gülünçlü ve eğlencelidir. Mevzuu İtalyada on sekizinci asırda haydutluk etmiş Fra Diavolo isminde-ki adamın hayatında bu iki komiğin yaptığı tuhaflıklardır. Film seyre değer.

Melek

Çareviç

(Fransızca)

Oynayanlar: Marie Glory, Nuguero.

Film emsaline çok defa tesadüf edilen istenmiyen bir izdivacın,aşk asaletin kalp işlerinde tesirsiz kaldığı hakkında bir eserdir. Daha ziyade şen ve eğlencelidir. Bilhassa kadın ve erkek güzel artistler tarafından oynanmış olması filme başka bir revnak vermektedir.

Saray

Kazanova

(Fransızca)

Oynayanlar: İvan Mojokin, Jeanne Boilet, Marguerite Moreno

Bu film maruf zendost ve hokkabaz Kazanovanın aşk sergüzeştlerini ve on beşinci Lui ile temaslarını gösterir eğlenceli, entrikalı bir filmdir. Seyirciyi celbeder. Güzel kadınları, güzel dekorları ve şayanı dikkat sahneleri, hafif şarkıları ve bazı güzel haricî manzaraları vardır.

Türk sineması

Beş kocalı kadın

(Fransızca)

Oynayanlar: Raimu, Mary Glory

Bu film çok eğlenceli bir fantezi filmidir. Bilhassa meşhur Fransız komiği Raimu bu filmin en kuvvetli şahsiyetidir. Mesele şudur:

Bir zengin yatile gezerken hali bir adaya düşüyor. Eğer mürettebat içinde kendine Şarlmany lâkabi takılmış olan birisi olmasa açbile kalacaklar. Onların yiyeceğini içeceğini hep bu adam tedarik ediyor. Lâkin ona nankörlük ediyorlar, o da adada kendini Kral ilân ediyor. Bu esnada çok gülünçlü sahneler olmaktadır. Film cidden gülünecek bir şeydir.

Sinemalarda bazı müşahedeler

Beş Kocalı Kadın filminden

Sinemalar, saat 23 te kapanmıya başladı başlıyalı gösterdikleri filmlerin kıymetleri göze batacak kadar düşmüştür. Hafta oluyor ki Beyoğlunun yeni film gösteren beş sinemasında bir tek iyi film bulmak kabil olmuyor. Belki müşteri gelmediği için şu sırada eldeki hafif şeyleri çıkarmak maksadile ihtiyar olunan bu hareket maatteessüf halkı sinemadan büsbütün soğutmaktadır. Bunun sinemacılar için bir kâr olmadığını söylemiye hacet görmeyiz. Eğer maksat bu fena mevsimi ucuz filmlerle geçirmek ise hiç olmazsa beş sinemadan ikisi nöbetleşe iyi film işlese de mşterilerin sinema ile alâkalarını idame ettirse fena olmaz.

* * *

Dikkat ettiniz mi? Beyoğlunda hiç bir sinema saat 23 ü bir dakika bile geçirmiyor. İçlerinde 23 e beş kala, hattâ on kala biteni bile oluyor. 21 de başlıyacak diye ilân edilen gece seansları da daima çeyrek geçe veya yirmi geçe başlıyor ve gelecek filmlere ait bir sürü parçalar, başağrısı ilâçları ilânları ve manasız kordelâ kesikleri ile yarım saat geçiyor. Sonra gûya asıl film başlıyor. Şimdiki filmlerin de baş tarafları mutlaka bir kaç dakika süren artistlerin teşrifatı, isimleri, resimlerile dolu. Böylece programın göbeğini teşkil etmesi lâzım gelen asıl filme bir saat ya kalıyor, ya kalmıyor. Dakikada 16 metreden bir saatte de ancak 1000 metrelik bir film gösterilebilir. Buna nazaran 23 kaydından beri gösterilen filmlerin hepsini 1000, nihayet 1200 metre olarak kabul etmek lâzım gelecek.. Halbuki şimdi yapılan filmler bu kadar kısa değildir. Sinemacılar haydi filmlerine acımıyor ve kesiyorlar. Bari müşterilerine kıymasınlar da filmlerden bir şey anlıyabilemelerine imkân bıraksınlar.

* * *

Sinemalarda sigara içenlerin adedi arttı. Bu tezayüt belki inhisar idaresinin hoşuna gider. Lâkin bugün içinde tütün kokusu almadan oturulacak bir salon kalmadı. Vakıa gerek ekran ve gerek duvarlarda "belediyenin emri mucibince sigara içilmesi memnu,, olduğu ilân edilmektedir. Lâkin kim dinler. Şimdiye kadar bir tek adam da sinemada sigara içtiği için cezalanmış değildir. Hele localardaki müşteriler bu kayıttan tamamen müstesnadır. Sanki orası kanun harici imiş gibi.

Çareviç filminden bir sahne

Sıhhate muzır olan bu lâübaliliğe bir nihayet vermek lâzımdır. Her yerde ve her devirde sıkılmaz adamlara tesadüf edilir. Halkın sıhhatini ve istirahatini kendi bir dakikalık zevkine feda eden densizlerin haddini bildirmek icap eder. Bu vazifeyi kim yapacak? Program dağıtan kızlar mı? Yoksa şu sırada salona bir kişinin fazla girmesini bekliyen sinemacılar mı? Bu iş belediyenin işidir. Onun işi de başından aşmış. Hangi birine baksın!..

* * *

Şimdi yeni bir para sızdırma usulü çıktı. Eskiden salonda size yer gösterenler bir de program verirdi. Bu program nihayet size beş kuruşa patlardı. İster alır, ister almazdınız. Hattâ bazı sinemacılar bir ara bu programı bedava da dağıttılardı. Sonradan vazgeçtiler.Bu programların bir maliyet fiati vardır. İlân mahiyetinde olduğu için ilân pulu da vardı. Sinemacılar, bunları, müşteriye elektrik fenerile yol gösteren kadınlara sattırmakta idi. Onlar da beş kuruşa veriyorlardı. Şimdi usûl değişti.. Bu programlar kalktı. Her sinemada bir çeşit isimle bir sinema gazetesi intişar ediyor. Ama ne gazete!. sormayın. Bunun sinemacıya nazaran iki faydası var: birisi ilân pulu yok! İkincisi, on kuruşa satılıyor. Eğer kazara beş kuruş verirseniz size gazeteyi veren, hiç yüzü kızarmadan beş kuruş daha istiyor. Çünkü, gazete! Ama ne gazete!

Bu, görülmüş şey değildir. Bu, bahşiş ise çok, gaezte bedeli ise gene çoktur. Lâkin sinemacılar buna aldırmazlar. Çünkü elinde elektrik fenerile bu işi yapan kızlara aylık vermezler... Böyle biribirine kenet olmuş bir takım ufak tefek menfaat dişlileri arasında müşteri yuvarlanır durur ve ilk bahanede — saat 23 meselesi olduğu gibi — çoktan bezdiği bu işten vazgeçer..

Bu ufacık sebepleri ihmal etmek sinemacılar için yanlış bir harekettir. Ama kime dinletirsiniz!

Ne çabuk?

Daha geçen teşrinievvelde evlenen Lupe Velez yeni kocası Johnny Weismuller'den ayrılmak istiyormuş. Diyor ki:

— Zaten biz daha evlendiğimiz günden itibaren kavgaya başlamıştık. Bu işte ne kocamın, ne de benim kabahatimiz yoktur. Kabahat Hollywood'un...

Şu halde Metro Goldvin Mayer Johnny Weismuller ile Joan Harlow'a bir arada film çevirtebilecektir. Çünkü damarlarında İspanyol kanı kaynıyan Lupe Velez buna itiraz ediyordu.

Şimdi Hollywood'da iki kalp daha boşaldı. Bakalım kimler kiralıyacak?

Hollvvod'dun en şık gezen on artisti

Adolphe Menjou Hollywood'da şıklığın sade bir timsali değil, ayni zamanda Allahıdır. Geçenlerde sinema payitahtının en iyi giyinmesini bilen on kişi intihap ve ilân etmiştir. Onlar da şunlardır:

Douglas Fairbanks Junior, Clive Brcook, William Powell, Owen Moore, Frank Eliot, Sam Goldwyn, Sidney Franklin, Cedric Gibbons, Georges Fitzmaurice.

Jean Harlov'un en son resmi

Ipekfilm stüdyolarında itina ile çevrilmekte olan ve bazı sahneleri matbuat huzurunda çekilen zengin (Leblebici Horhor Ağa) filminden bir sahne..

Şu - Bu

Amerikanın en güzel yıldızlarından Jeanne Harlow haftada 1500 dolar almakta idi. Bunu az gördüğü için stüdyoya gitmekten imtina etmişti. Nihayet konturatı tadil edildi ve haftalığı 3500 dolara çıkarıldı. Şimdi bu küçük ücretle çalışıyor!

* * *

Lilian Harvey de ayni suretle hareket etmek istedi. Hele kendi filmlerinin fransızca ve almanca dublâjını kendisine yaptırmalarına içerledi. Fakat stüdyo aldırmadı. Nihayet teslim olmıya ve kendi filimlerine ses vermiye mecbur oldu. Bundan başka bir büyük filmdeki rolü de elinden alındı. Şimdi çalıştığı Fox firmasile arası pek bozuktur. Avrupaya avdet edeceğinden bahsetmektedir.

* * *

Havadis filmi çeviren bir İngiliz firması yılbaşında İngiltere Başvekili M. Mac Donald'a müracaat ederek İngilizlere sözlü film vasıtasile temenniler yapılmasını rica etmiştir. Başvekil bu ricayı kabul etmişse de şimdiye kadar yapılan filmlerde resminin pek ihtiyar çıktığını gördüğü, bunun da halka memleketin çok ihtiyar bir adam tarafından idare edildiği zannını vereceğini düşündüğü için buna bir çare bulunmasını istemiş ve nihayet başvekil efendiye makiyaj yani çehre tuvaleti yapıldıktan sonra film çevrilmiştir. Acaba doğru mu? Biz bir Fransız mecmuasından naklediyoruz.

Colette Darfinel tevkif edildi

Pariste vukua gelen nümayişlerde polis önüne geleni yakaladı ve karakola tıktı. Bu sırada Fransız yıldızlarından Colette Derfenil ile kocası da, o civardan geçmek gafetinde bulunduklarından yakalanmışlar ve içeriye tıkılmışlardır.

Hüviyetleri anlaşılıp nümayişle alâkaları olmadığı anlaşılıncıya kadar, karakolda mevkuf kalmışlardır.

Sinema haberleri

* Fransada sinema sendikası oda reisi M. Charles Delac şu beyanatta bulunmuştur:

— 1932 de sinema 900 milyondan fazla hasılat yaptı. Bunun 359 milyonu Parisin, gerisi vilâyetlerindir.

* Almanyada iki defa sansürden geçen "Beyaz hemşire,, filminin bir çok yerleri kesildikten sonra Eliaberth ve Deli ismile gösterilmesine müsaade edilmiştir.

* Olga Tschekswa, Annè Marcart, Harry Pyl "maskesiz dünya,, isminde bir film çeviriyorlar.

* 1933 da Berlindeki 387 sinemaya dört buçuk milyon seyirci girmiştir.

* Aleschdre Gorda'nın filmi olan "yedinci Hanri,, filmi İngilterede şimdiye kadar yetmiş bin İngiliz lirası hasılat temin etmiştir.

* "Şen dul,, Amerikada tekrar filme alınmaktadır. Maruf bestekâr Franz Lehar bu sebeple Amerikaya gitmiştir. Bu filmde Maurice Chevalier ya Jenantte Macdonald ile, yahutta Joan Crawford ile oynayacaktır.

* İngiliz filmleri, Amerikan filimlerine karşı ciddi bir rekabete başlamışlardır.

* Meksikadaki Alman sefaretinin teşebbüsü üzerine, Meksika hükûmeti "Esaret,, ismindeki filmi menetmiştir.

* Bu sene Lehistana ancak iki yüz elli ecnebi film ithal edilebilecektir.

* Romanyada geçenlerde katledilen Başvekil Mösyö Dukanın hayatı ve fikirleri hakkında bir film çevrilmiştir.

* Çekoslovakyada geçen sene 162 film menedilmiştir. Bunlardan sekseni Alman yirmi altısı Fransız filmidir.

* İngiliz sansörü, "Aricine" isminde-ki modern bir genç kızı tasvir eden filmi tasvir eden filmi döt defa reddettikten sonra nihayet gösterilmesine müsaade etmiştir.

* Harold Lloyd "Bir kedi ayağı,, isminde yeni bir film çevirecektir.

* Hollywood artistleri, Reisicümhur Roosevelt'in doğumunun yıldönümü münasebetile bir ziyafet vermişlerdir. Ziyafete Marie Dressler riyaset etmiştir.

* Nankin Hükûmeti, bazı Amerikan filmlerinde Çinlilerin vatanperverane hislerini inciten şarkılardan dolayı protestoda bulunmak üzere, Hollywood'daki konsolosunu memur etmiştir.

* Hindistanda sonsör "Yedinci Hanri'nin hususî hayatı,, hakkındaki filmi gayriahlâki bulduğu için menetmiştir.

* Bernard Shaw'ın bir piyesi Hollywood'da filme alınmaktadır. Halbuki Shaw piyeslerinden hiç birinin filme alınmasına katiyen müsaade etmiyeceğini söylemişti.

Şeytan Kardeş filminden bir sahne

Fransız parlamentosunun feshi değil, fakat uzun müddet tatili düşünülüyor

(Başı 1 inci sahifede)

dım. Eski Başvekil bugün de şu sözleri söyledi:

"— Asayişin şiddetli tedbirler almak suretile kabil olacağı fikir ve kanaatindeydim. Fakat, maalesef kan akmıştır. Bu sebeptendir ki hükûmet fazla kan dökülmesine meydan vermemek için istifasını verdi."

M. Doumergue'in kabinenin teşkili vazifesini kabul etmesi elektrikli havaya bir dereceye kadar sükûnet vermiştir. Gazeteler hemen ittifakla M. Doumergue'in kuvvetli şahsiyetini methü sena etmekte ve vaziyeti mensup oldukları fırkaların siyasetlerine göre tahlil ve tefsir eylemektedirler. Bazı gazeteler de gerçi hükûmetin çekildiğini, fakat ölenlerin geri gelmiyeceklerini yazıyorlar. Ve bu işteki mesuliyetin ne olacağını soruşturuyorlar.

M. Doumerguein kuvvetli zevattan mürekkep bir kabine teşkiline çalışacağı anlaşılıyor. Herhalde Fransa mühim günler yaşıyor. Evvelki akşam sokaklarda vukua gelen arbedelerde tarruza uğrayan âyan ve mebusan azaları da vardır.

PARİS, 8 (A.A.) — M. Doumergue Elize sarayında Reisicümhur M. Lebrun ile görüştükten sonra kongresan-tal oteline dönmüş ve ne yapacağını öğrenmek üzere kendisine müracaat eden gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

"Ben Paris'e harikalar yaratmak fikrile gelmedim. Ben de herkes gibi bir insanım. Memleketimi severim. Bunun içindir ki, Inziva evimi terkederek kendimi memleket hizmetine koymayı bir vazife telâkki ettim.

Kabineyi nasıl teşkil edeceğimi henüz bilmiyorum. Birçok gençelr vardır ki, ihtiyardırlar. Birçok ihtiyarlar ise en gençlerden bile daha zinde dirler. Bunun için yaşına, mevkiine, partisine bakmadan etrafıma en muktedir adamları toplamaya çalışacağım.

Mil'î birlik husule gelecektir. Çünkü, memleket ona mühtaçtır. Bu kanunun tadilini düşünmek lâzım gelecektir.

Fakat bu çabuk yapılır bir iş değildir. Uzun uzadıya tetkikata mühtaçtır. Fakat bir kere yapılır, teşrî ve icraî kuvvetler arasında bir muvazene husule gelirse kuvvetli bri hükûmetin Fransayı bütün müşkülâttan kurtaracağına şüphe etmemelidir."

(Mukaddes Birlik)

PARİS, 8 (A.A.) — Havas Ajansından: M. Doumergue dün saat on beşi çeyrek geçe M. Caillaux'ı kabul etmiş, umumî ve millî vaziyet hakkında kendisile yarım saat konuşmuştur.

Anlaşıldığına göre M. Doumergue bir "Mukaddes birlik" kabinesi teşkiline çalışacak, bunun için de fırkalar arasında bir mütareke yapılmasını tavsiye edecektir. .

Yeni kabine

Yeni kabine yalnız eski başvekillerden mürekkep olacak değildir. Bununla beraber bunlardan üçünün yani M. Barthou, M. Herriot ve M. Tardieunun yeni kabineye girecekleri şimdiden adeta muhakkak görünüyor.

M. Doumergue sabık nazırlardan M. Barety ile M. Malvy'yi de kabul etmiştir.

İstişareler

PARİS, 8 (A.A.) — M. Doumergue reisicümhur M. Lebrun ile yarım saat görüşmüş ve müteakiben istişarelerine başlamıştır.

M. Doumergue-serbestiî hareket

PARİS, 8 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Eski reisicümhur M. Doumergue kabine başvekili vazifesini bidayette kabul etmemiş ise de nihayet bir taraftan M. Lebrunun ve diğer taraftan birçok parlamento azasının ve bu meyanda bilhassa Lavalin ve mebusan ve âyan meclisleri reislerinin rica ve ısrarlarına dayanamıyarak bu vazifeyi kabul etmiştir.

M. Doumergue, her fırkaya mensup âyan ve mebusan azasının bütün eski başvekilleri ve bu meyanda radikal fırkasının kendisile teşriki mesaiye memur kılmış olduğu M. Herriot'nun müzaheretine malik olduğundan fırkalar arasındaki nizaa nihayet verecek olan kabinesini teşkilde müşkülâta tesadüf etmiyecektir.

Dün akşam Riyaseicümhur dairesinden neşrolunan bir tebliğde M. Doumergue'in sırf umumun hayır ve menfaatine hadim olmaktan ibaret olan mutlak ifas hissine tabi olarak M. Lebrunun muhlisane davetine lûtfen icabet etmiş olduğu beyan olunmaktadır.

Bundan başka Lüksemburg ve Burbon saraylarında parlamento azasının ve eski başvekillerin saraylarında oldukları bir içtimaın sonunda matbuata verilen bir tebliğde bu içtimada hazır bulunanların cümlesinin bu nazik dakikalarda memleketin beklemekte olduğu hizmeti görebilecek yegâne şahsiyet olan M. Doumergue'e kendisine müttefikan müzahir bulunduklarını iblâğ eylemiş oldukları beyan ve fakat bu müzaharetlerinin hiç bir veçhile müşarünileyhin gerek tanzim edeceği programın ve gerek intihap edeceği arkadaşları bakımlarından serbestiî hareketini tahdit etmiyeceği ilâve olunmaktadır.

Halk M. Doumergue'i alkışlıyor

PARİS, 8 (A.A.) — Esbk Reisicümhur M. Caston Doumergue Turneföy'deki malikânesinden, bu sabah sekiz otuzda Parise gelmiştir. İstasyonda büyük bir kalabalık "Yaşasın Doumergue" - (Yaşasın Fransa!) nidalarile kendisini alkışlamışlardır. Takriben iki saat sonra, M. Doumergue Elize sarayına giderek, kabineyi teşkil vazifesini resmen kabul etmiş bulunuyordu. Müşarünileyh, siyasî rical ile derhal temasa girişmiş ve ezcümle âyan ve mebusan reislerini ziyaret etmiştir. Şu kadar ki gazetecilere her türlü beyanattan içtinap ettiği cihetle, kabinesine kimleri almak tasavvurunda bulunduğu henüz meçhuldür. M. Doumergue, her nereye gidip pgeldi ise kendisine bu suretle itimadını izhar eden Paris halkının hararetli alkışlarile selâmlamışlardır.

Yeni kabine hakkında mütalealar

PARİS, 8 (A.A.) — Gazteler, kabineyi artık teşkil edeceğinden şüphe edilmemekte olan M. Doumergue-in parlamentoda hakikî bir plebisit yaptıktan sonra ya eski başvekillerden mürekkep veya içinde parlamentoya dahil olmıyan bir takım nazırlar bulunacak bir kabine teşkil edeceği mütaleasındadırlar.

PARİS, 8 (A.A.) — İstifa eden nazırlara göre, M. Lebrun'ün ısrarı üzerine kabineyi teşkil etmeyi kabul eden eski cümhurreisi M. Doumergue, bugün, sayıları az ve Fransada sükûnu iadeye kadir otoriteye sahip şahsiyetlerden bir hükûmet teşkil edecektir.

M. Doumergue'in beyanatı

PARİS, 8 (A.A.) — Dün, "İntransigeant" gazetesi tarafından telefonla kendisine müracaat edilen M. Doumergue, henüz her şeyin pekâlâ halledilebileceğini zannetmekte olduğunu söylemiştir. M. Doumergue'e göre şayet bizzat meclis büyük fırkaların reislerini ve eski başvekilleri bir araya toplanmaya ve aralarındaki kavgaları durdurmağa davet ve onlra istinatgâh olmağı vadettiği takdirde intizam sür'atle avdet edecektir. M. Doumergue demiştir ki:

— Fakat, bu teşebbüste bulunmak meclise aittir.

Meselâ sene sonuna kadar bir mütarekeden istifade edecek ve büyük fırkalar reisleriyle bir sabık başvekilden teşekkül ederek, bir kelime ile, hakikî bir millî ittihat kabinesi olacak bir kabinenin vazifesi sadece bütçeyi yapmak, vaziyeti düzeltmek ve haricî vaziyeti, ehemmiyetinin icap ettireceği bütün dikkatle tetkikten ibaret olmalıdır.

Halkı sükûna davet eden beyannameler

PARİS, 8 (A.A.) — Dün akşam Pariss halkını sükûna davet eden birçok beyannameler neşredilmiştir. Bu beyannamelerin ekseriyeti Paristen seçilmiş dört âyan azasının, Seine Vilâyetinden otuz mebus ve sekiz umumî müşavir ile 56 Paris belediye müşavirinin imzalarını taşımaktadır. Bu zevat dün öğleden sonra Elize sarayına giderek reisicümhura Daladier kabinesinin istifasının ve fırkalar üzerine değil, fakat millete istinat eden bir selâmeti umumiye kabinesinin sürratle tesisi lüzumunu hürmetle bildirmişlerdri. Diğer taraftan eski muharipler millî birliği, kabinenin istifasından sonra, eski muharipleri sükûnete davet etmiştir.

Buna benzer bir hitabe bütün temayülleri temsil eden on dört eski muharip mebus tarafından da imzalanmıştır.

Nihayet ateş haçlılar birliği azalarına hiç bir tezahürde bulunmamalarını emretmiştir.

Yeniden kanlı arbedeelr oldu

PARİS, 18 (A.A.) — Havas Ajansı bildiriyor: Salı günkü kargaşalıklara nazaran daha az vahim olan dün akşmki prtırdılar saat birde durmuştur. Bir vey iki kişi ölmüş, yüzlerce adam yaralanmış ve birçok kişi tevkif olunmuştur.

Gazeteler, dünkü nümayişlere bilhassa komünistlerin iştirak etmiş olduklarını, polislerle çarpışmalarınm daha ziyade mevziî kalmış ve kendilerinin süratle ve fakat daha az şiddetle hezimete uğratılmış oldukları-nı yazmaktadır.

Humanite gazetesi, ameleyi yarın bir nümayiş icrasına davet ediyor. Matin gazetesine göre, dün akşamki arbedeler esnasında iki veya üç kişi ölmüştür. .

Fransız gazeteleri ne diyorlar

PARİS, 8 (A.A.) — Gazetelerin çoğu, salı günkünün aksine olarak çarşamba akşamı yapılan tezahürlere halkın heyeti umumiyesinden , gelmiyerek muayyen gruplar tarafından yapıldığı, tezahürcüler arasında tâlân maksadile gelmiş birçok şüpheli eşhasın bulunduğunu kaydetmektedirler.

Gazeteler efkârın teheyyücü karşısında M. Daladier'in çekilmesinin vaziyetin gerginliğini izale ettiğini yazmakta müttefiktirler. Bu cümleden olarak, Petit Parisien gazetesi, şunları yazıyor:

"Vatandaşların katliâmı önünde çekilmek bir zaaf eseri değildir. Bu en iptidaî bir namuskârlık hareketidir! M. Daladier'yi mürtecilerin tehdidine mağlûp olmakla ittiham eden sosyalist Populaire müstesna olmak üzere bütün gazeteler, çekilişini tavvip etmektedirler. Sağ gazeteler ise M. Daladier ile M. Frot'ya karşı, efkârı umumiye tarafından koğuldukla rını söyliyerek şiddetle hücum etmektedirler. "Populaire", sükûneti iade içni yegâne çare olarak, M. Domergue in iktidarı ele alması karşısında eğilmiyen yegâne gazete gibidir.

(Exelcior) şunları yazmaktadır:

"Herkes tarafından takdir edilen sabık cümhurreisinden başka geçirmekte olduğumuz bu facialı saatlerde bütün hüsnü niyet sahibi insanlar arasında tesanüdü tesis teşebbüsünde kim bulunabilirdi?."

"Le Jour" gazetesi şöyle diyor:

"Clemançeau" dan beri hiç bir siyasî şahsiyet bu kadar büyük bir itimat ve samimiyet kazanmamıştı. Yalnız isimi, mecliste yapılan ve Fransayı bugün içinde bulunduğu vaziyete sokmuş olan korkunç kavgaları durdurmağa kâfidir."

Radikal (Oeuvre) gazetesi ise şöyle söylüyor:

"M . Doumergue, meclisisn dağılması gibi İngilizlerin müracaat ettiği hal çaresine müracaata mecbur olmıyacağa benziyor."

Sağ gazetelerinden (Echo de Paris) şunları kaydediyor:

"Geniş bir millî ve cümhuriyetçi ittihada ve hâdisenin tesiri ile efkârı umumiyeyi teskin edebilecek müstacel dahili, malî , haricî vaziyetlere cevap verebilecek bir selâmeti umumiye kabinesine doğru gidiyoruz. M. Doumergue'in vaziyetini bütün vazivetlerden tetkikten sonra yapmak teşebbüsünde olduğu esere bütün yolları açık bulmaktan emin olarak, ilk işi bütçeyi kabul ettirmek olacak bir kabine teşkili için uzun zamana ihtiyacı olmıyacaktır.

Bir para paniği olabilir mi?

VAİNGTON, 8 (A.A.) — Reuter Ajansı muhabirinden: Resmî maliye mahafili, bugünkü karışıklıklar dolayısile Fransanın altın mikyasını terketmek mecburiyetinde kalması ihtimalinin mevcut olduğu fikrindedir.

Eğer bu karışıklıklar halk arasında ciddî bir endişe uyandırırsa, Fransızların, saklamak için altın istemeleri muhtemeldir. Bu suretle Amerikanın bundan bir sene evvel maruz kaldığı vaziyete benzer bir vaziyet olur. Bu mahafile göre böyle bir inkişaf olup ta büyük bir mikyasta tezahür ederse Fransa altın mikyasını terke mecbur olup yeni bir para karışıklığı meydana getirecektir.

MEMLEKET HABERLERİ

Söke kaza kongresi

SÖKE, (Milliyet) — C. H. F. Söke kaza kongresi fırka salonunda toplandı. Konrgede vilâyet idare heyeti reisi Etem Kadri Beyle vilâyet idare hey'etinden Dr. Ziya daimî encümen azasından İsmail hakkı ve Germencik incir müstahsillerinden Dr. Sabri Beylerde bulundular.

Etem Kadri Bey, kongre azalarına fırka birliği ve tesanüdü esasları üzerinde sözler söyleyerek bundan elde edilen büyük ve kıymetli neticeleri izah etti. Nahiyelerden gelen dilekler hsap ve bütçe işleri konuşuldu. Yeni idare heyeti seçilerek kongreye gece yarısından sonra nihayet verildi.

Balıkesirde yoksulları gözetms birliği

BALIKESİR, (Milliyet) — 1 Şubat akşamı Halkevinde kongresini aktetmiştir. Riyasete Cümhuriyet Halk Fırkası vilâyet idare heyeti reisi kongre müzakerelerini idare etmiş, bütçe müzakere ve bu sene için 2360 lira varidat, 1960 lira da masraf olarak tesbit olunmuştur.

Müzakereler sırasında birliğin kurulmasında kıymetli himayesi görülen Kolordu kumandanı Ali Hikmet Paşaya teşekkür edilmesi ittifakla kabul edilmiştir.

Briliğin mürakabe heyetine Dr. Ali Riza, kimyager Abdi, avukat Tevfik Beyler seçilmişlerdir.

Memleket muhitinde faydalı bir hayır cemiyeti olan birlik iş arayanlara ve işçi istiyenlere meccanen vasıtalık yapmağa da başladı.

Sivasta köylü sigarası

SİVAS, (Milliyet) — Köylü sigarasının son günlerde bütün şehirlerde faal bir surette kaçak olarak satılışı Sivasta da başladı. Çarşıda kahvede otururken, yanımızda bir ses:

— Yassı.. Köylü.... Yeşil.. Bir çok isimlerle halk arasına sürülmek istenen bu sigara kaçakçılığı İnhisar idaresinin ve Sivas polisinin gayretli çalışmaları ile akim bırakılmaktadır.

Bandırmada icra kadrosu genişleti'di

BANDIRMA, (Milliyet) — İşlerinin fazlalığı dolayısile Bandırma İcra dairesinin kadrosu 14 lira maaşlı bir muavinlik ilâvesi suretile genişletilmiş ve memuriyet maaşına on lira zam ile yirmi liradan otuz liraya arttırılmıştır.

İki ay evvel Lâpseki müddeiumumîliğine terfian tayin olunan İcra memurumuz Ruhi Beyin yerine bu defa Hukuk mezunlarından Hasan Bey, muavinliğe Ayvacık icra memuru Hulki Bey tayin edilmiştir. Hasan Bey şehrimize gelerek vazifesine başlamıştır. Muavin Hulki Beyin de bugünlerde gelmesine intizar edilmektedir.

Memlekette tayyare şehitleri ihtifal

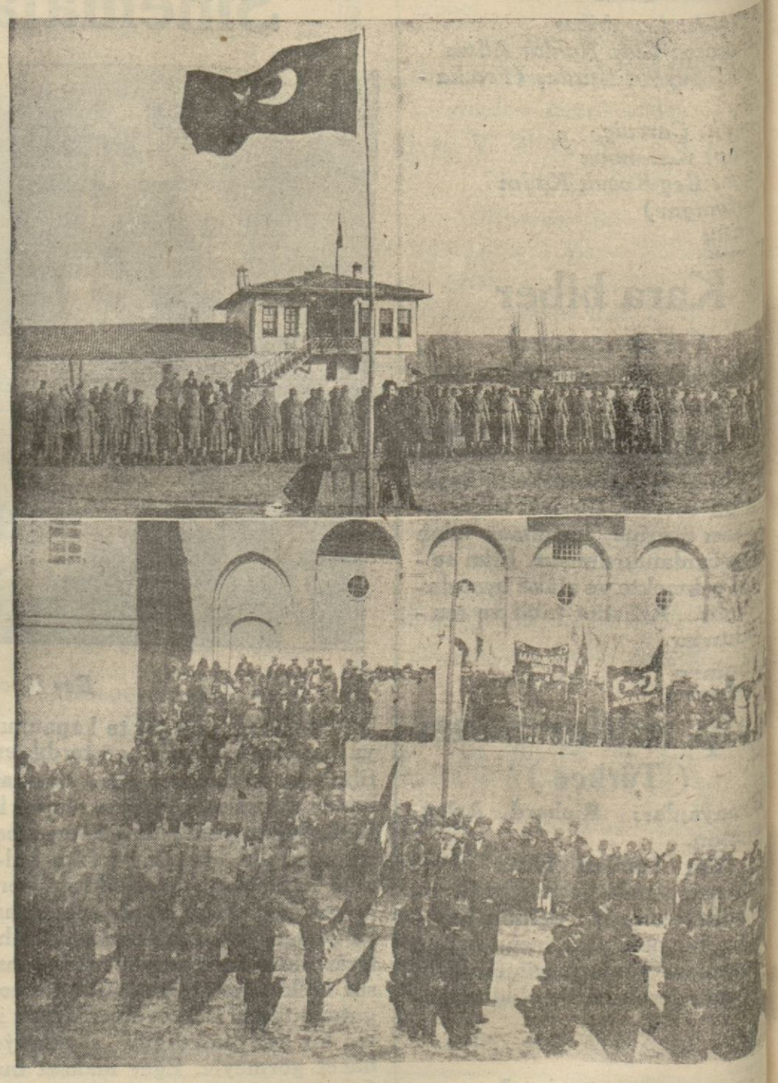

Çankırıda ve Mardinde tayyare şehitleri ihtifali

MARDİN, (Milliyet) — Bu yıl şehrimizde tayare şehitleri ihtifali çok canlı bir surette ve binlerce halkın iştirakiyle yapıldı. Havanın ılık ve güneşli olması ihtifalin daha ziyade canlanmasına yardım etti.

Merasime iştirak edecek bütün memurin, zabitan, kıtaatı askeriye ve mektepliler ellerinde bayrakları bulunan Esnaf cemiyetleri ve kesif bir halk kitlesi saat ona doğru Belediye önündeki meydanlıkta toplanmışlardı. Vali Beyefendile mevki kumandanı, rüesayi mülkiye ve askeriye de merasim yerine gelmiş bulunuyorlardı.

Tam saat onda kaleden atılan bir topla merasime başlandı. Hudut alayından Binbaşı Kemal Beyin umuma hitaben verdiği dikkat kumandası üzerine şapkalar çıkarıldı, zabitan, kıtaatı askeriye, mektepliler selâm vaziyeti aldı. Kışlanın bayrağı ağır ağır inmeğe, her tarafı hazin bir sükût kaplamağa başladı.

İki saniye süren bu sükût esnasında her şey durmuş, her şey susmuş, şehit tayyarecilerimizin aziz ruhları önünde saygı ile eğilmişti. Rahat kumandasını müteakip musiki muallimi Tevfik Beyin idaresinde matem havasiyle söylenen Tayyare marşı bütün gözler yaşarttı. Yatı mektebi talebesinden bir efendinin okuduğu Tayyare adlı şiir, Gazi mektebi muallimlerinden Yaşar Zeki Beyin söylediği heyecanlı nutuk çok alkışlandı.

Bir manga asker tarafından havaya üç el ateş edildikten sonra başlıyan geçit resmi çok güzel parlak oldu.

Tayyare Cemiyeti

Şehrimiz Tayyare cemiyeti besi fragatkâr bir gaye ile çalıştı maktadır. Memleketteki hayırlı yardım müesseseleri içinde en çalışan ve muvaffak olan şubelerin reisliği memleketin genç evlatlarından Vilâyet umumî meclisi azasından Rifat Emin Bey yapmaktadır. Aza kaydi ve varidatın artmasıyidi hususunda cemiyetimizin gösterdiği faaliyet cidden takdire şayıktır.

Balıkesir kaza kongresi

BALIKESİR, (Milliyet) — Balıkesir vilâyeti Halk Fırkası kaza kongresi bitmiş, neticede geçen seneki idare heyeti aynen ipka edilmiştir. Bu heyet aşağıdaki zevattan mürekkeptir:

Kaptan zade Hasan Bey reis, Avukat Ömer edip Bey, tüccardan Şerementli oğlu Hilmi Bey, tüccardan Keskin oğlu Zühtü Bey, elbiseci Ali Bey.

Kongrede mahallî ihtiyaçlar birer birer teşrih edilmiş ve çareler verilmiştir.

Bütçe ve dilek encümenleri raporları üzerinde cereyan eden münakaşalar ciddî ve alâkalı oldu.

Elâzizde soğuklar

ELAZIZ, (Milliyet) — Şehrimizde epeyce zamandan beri havalar sisli gitmesi yüzünden şiddetli soğuklar olmuş ve suhunet düşüklüğü derecelerin altında 15 e kadar inmiştir.

Tarihî roman: 52

Güneşin Oğlu

Yazan: İskender FAHREDDİN

sokulmamız kabil değildi. Yanımdaki gözcü, yerde sürünerek, yılan gibi kaydı.. Onların yattığı yere sokuldu. Mersâ'nın bu tehlikeye nasıl ve kiminle kaçtığını sordu.

Hitay, göçebe kızını kendisinin kaçırdığını, onun suçsuz ve masum olduğunu söyledi.. Ben uzaktan çoban kızının dediklerini işitiyordum. Adamım Mersâ'yı olmağa geldiğini söyledi.. Fakat Hitay: "Biz bundan sonra onunla beraber dağda yaşamağa ahdettik.. Reisine söyle, yakamızı bıraksın!,, dedi. Bu sırada çalıların arasından fırlıyan bir kaplan, yanımdaki adamın karnına pençesini atarak bağırsaklarını dışarıya dökmüştü. Orada daha fazla kalamadım.. Yavaş yavaş geriye çekilerek atıma bindim.. Yola çıkmışken şehre boş dönmek istemiyordum. (Sarısu)lara kadar uzandım.. Onlarla anlaştım, geldim.

Halkın hayreti gittikçe artıyordu.

— Demek ki Mersâ'yı kacıran Hitay imiş...

Herkes bu sözü tekrarlıyarak biribirine bakışıyordu.

Bora atını sürdü.

Ve önünde duranlardan birine:

— Anam sağ mı?

Diye sordu.

Halk cevap verdi:

— Sağdır.. Altı gündür gözyaşı dökmekten bunaldı.

Güneş'in oğlu kalabalıktan sıyrılarak rüzgâr gibi uçup gitti.

Mabetten çıkanlardan hiç kimse, Bora'ya:

— Biz Mersâ'yı öldürmeğe karar verdik.. O meş'um kızın kanını mabet kapısında akıtacağız.

Diyememişti.

Bora'nın uyuşturucu gözleri halkın yüzünde dolaşırken, herkesin yüreği çarpıyordu.

Güneş'in oğlu insanların üstünde bambaşka bir şahsiyet olmağa başlamıştı.

* * *

Ana - Vatana hasret

Ulun hatun, oğlunun gittiği günden beri yatakta yatıyordu.

Bora'nın anası oğlunun altı gün ortadan kayboluşuna çok üzülmüş derdinden yatağa düşmüştü. Gözlerini açmak için başı ucunda hergün yeni bir ilâç yapan ihtiyar Asu, Ulun hatunun yanından ayrılmıyordu.

Güneş'in oğlu, anasının hastalığından çok müteessirdi. İhtiyar kadıncağızın zaten gözleri görmüyordu. Yatağa düşünce büsbütün zayıflamış, dermansız kalmıştı. Ulun hatunun bir kaygusu vardı: Dünya gözile oğlunu görebilecek miydi?

— Ah, bir defa gözlerim açılsa, Boracığım... Seni gözlerimle görebilsem..! Bundan başka dileğim yok..

Diyordu.

Ulun hatun yatağa düştükten sonra *Ana - Vatan* nın hasretini çekmeğe başlamıştı. Orta Asya yaylâsında doğduğu, büyüdüğü yerleri hatırlıyordu.

Büyük *Kıngan* dağlarından Baykal havzasına, oradan Altay dağları boyunca İtil havzasına vararak, Hazar denizini, Hindikuş, Pemir, Karakurum, Karanlık dağlar yolu ile Sarı İrmakla tekrar Kıngan dağlarına ulaşan çizgi içinde kalan yerle *Türk*'ün ana - vatanı idi. İşte bu mıntakaya (Orta Asya yaylâsı) diyorlardı.

Ulun hatun bu yaylânın kızıydı.

Orta Asyanın cenubunda yükselen Himalaya dağları, Çin içnerinden başlıyarak şarktan garba uzanan ve Kafkaslardan Kırım'n içine kadar varan büyük bir silsile idi. Bu silsilenin göklere dokuz bin metreye yakın uzanmış ehramları aşılarak şimale, Baykal istikametine ilerlendikçe, Karakurum, Altın, Üstün, Arka ve Karanlık dağların sıra gövdeleri ile karşılaşılırdı. Bunlardan sonra Pamir kökünden ayrılıp Çin Türk Elini ikiye bölerek Turfan ilerisinde (Gobi) ye saplanan (Tanrı dağları)na varıldı. Daha şimalde Sibire doğru cephe almış Altaylar gelirdi. Balkaç ve Aral gölleri şimalinde ucu bucağı belirsiz otlaklar uzanırdı. (Orta Asya)nın cenubunda Çinin, Hindin sulak ovaları ve İranın yaylâları vardı.

Ulun hatun Dicle - Fırat kıyılarını oralara benzetmek, Türkün kudret ve nüfuzunu buralarda da yapmak istiyordu. *Büyük göçte* sonra da, Türk, yapıcılık kudretini kaybetmemişti. Fakat, Türk *bey*lerinin birleştiği büyük kabilelerin önünde halkın, mabut gibi tapacağı yaratıcı bir baş lâzımdı.

Ulun hatun oğlunda bu kudreti görmüştü.

Bir sabah Bora'yı yanına çağırdı:

— Oğul, dedi, ana - yurda hasretim gittikçe artıyor. Eğer oralardaki kuraklık yurdumuzu harap etmeseydi, *Altındağ* yamaçlarında doğduğum ve büyüdüğüm yerleri bir daha görmek isteğini yenemiyecektim. Zaten gözlerim de kapalı.. şimdi, dünya gözile seni bir daha görmek dileğinden başka bir şey düşünmüyorum!.

Ana yurdu niçin özlediğimi biliyor musun, oğul? Oralarda yaşayan Türk kabilelerinin, herkesi kendine boyun eydiren bir başı vardı. Kabileler arasında, hiç bir kuvvetin koparamıyacağı kadar sağlam kardeşlik bağları yurdumuzu ve yurttaşlarımızı yoksulluktan kurtarmıştı. O günleri hatırladıkça, burada da kabilelerimiz önünde gidecek böyle bir baş arıyorum, oğul! Sen birleşik Türk kabilelerinin reisi oldun! Fakat, baban gibi, herkesin boynunu eydiren bir baş olamadım! Sertelli'de olduğu gibi Ur ve Nipur şehirlerinde yoksulluğu unutan halk seni herkesten fazla seviyor.. Lâkin yeni kurduğumuz bu yurttaki yurttaşlarımız üç şehir halkından ibaret değil. Fırat kıyılarından biraz içerilere uzanınca, oralarda yaşayan Türkler bakımsız kaldıklarını söyliyorlar. (Zenginler ve fakirler beldesi) ye yurdumuzun ikiye bölünmesini istemem. Onları da doyurmak, yoksulluk içinde ve bakımsız bir halde kalmalarına meydan vermemeli. İşte ben bunları yapacak, başaracak bir baş istiyorum, oğul. Arasıra seni aldatan ve yolundan saptıran aykırı duygularımın esiri olmaktan kurtulursan, seni de yurdumuza böyle bir baş olabileceğine inanacağım!

Bora başını önüne eğmiş ve kulağile anasını dinliyordu.

Ulun hatun sağ elile oğlunun omuzunu okşıyarak sözüne devam etti:

— Geçen gün (Nipur)dan bu-daki oğlunu görmeğe gelmiş bir adamın sokaktan geçerken, etrafındakileri ne derin bir hayret ve şaşkınlık içinde seyrettiğini anlatılar.. İhtiyar Nipurlu, zengin şehir halkının kolları ve başları altın zinnetlerle süslenmiş olduğunu görünce, Nipurdaki karısının kolunda kacak bakır bir halka bile bulamadığını hatırlıyarak içini çekmiş. Sokaklarda, çok uzaklardan gelen

(Bitmemiş)

Tarihî tefrikamız : 25

Napolyon imparatoriçe Jozefin'i nasıl sevdi?

— Napolyon'un ikbal devri ve aşk macerası —

Yazan: PAUL REBAUX. Tercüme eden: H. TAHSİN

FENA BİR HAVADİS

Mevzun kollarını uzatarak başı bir yana düşmüş, teessürden yapılmış bir heykel gibi gözleri yaşla dolu devam ediyordu:

— Fakat bütün kalbimle sevdiğim adamı ayni zamanda kaybetmek... Bu fedakârlık tahammül edebileceğim kuvvetin fevkindedir....

Napolyon tekrar yürümeğe başlamıştı. Sert ve homurdanarak:

— Sana böyle bir teklifte bulunması için Zaptiye nazırına hiç bir söz söylemiş değilim...

Sekiz gün sonra Zaptiye nazırı, Jozefine, şifafhen bildirdiği fikrini uzun bir mektupla tekrar ediyordu.

Jozefin bu mektubu alınca Saray başmabeyincisi olan M. de Rémusat'yı davet etti. Başmabeyinci, derhal gidip İmparatoru görmesini söyledi. Aldığı mektubu İmparatora gösterek, ona okuyacak ve onun emri olmadıkça bu gibi tavsiyeleri bir hinayet telâkki ettiğini söyliyecekti.

Napolyon yatağma girmeğe hazırlanıyordu. Oda kapısının birden bire açılıp imparatoriçenin içeriye girmesine hayret etmişti.

Biraz müstehzi:

— Hangi rüzgâr seni buraya attı! demişti.

— Okuyunuz haşmetmeap!

Napolyon bir göz atınca mektubun muhteviyatını anlamıştı.

— Anlıyorum.. Gene bu mahut zaptiye nazırı.. Artık tahammül edilmez bir vaziyet almıya başlamıştır. İstiyor musun Jozefin bunu bir güzel tekdir edeyim? Seni temin etmek için *başka* çare yoktur...

Zili çalarak yaverlerinden birisini çağırmış ve şu tezkereyi yazdırmıya başlamıştır:

Tuileries, 5 ikinci teşrin 1807

"Mösyö Fuche, bir kaç günden beri bazı deliliklere teşebbüs ettiğinizi haber alıyorum. Artık bunlara nihayet vermeniz ve size doğrudan doğruya veya dolayısile hiç bir alâkası olmıyan işlere müdahalenizi kesmeniz lüzumu beyan olunur.,,

Napolyon bu tezkereyi yazdırınca sordu:

— Bu tezkere seni tatmin etmeğe kâfi midir?

Napolyon Jozefine karşı kollarını uzatmış, Jozefin de gözyaşlarile oraya düşerek ikisinin göz yaşları biribirine karışmıştı.

Fakat Zaptiye Nazırı fikrinde sabit, mevkiini muhafaza ediyordu.

Yeniden başlıyan bir aşk

Jozefin, ikinci kânun 1808 de kocasının aksam saat dokuzda birden bire Tuilleries sarayına avdetini memnuniyetle görmüştü.

— Azizem Jozefin, sana senebaşını kutlulamak için büyük bir süratle yol almak mecburiyetinde kaldım. İşte İtalyadan bunun için geliyorum.

— Ah hasmetmeap, böyle bir şey düşündüğünden dolayı hakikaten müteşekkirim.

Jozefin bosanma tehlikesi başgöstereliden beri tamamile değişmişti. Kocasından korkuyordu. Üç sene evvel başına geçirilen tacın uzun bir zaman baka bulacağına ihtimal veremiyordu. Kocasının geçici heveslerini, sadakate büyük bir ehemmiyet vermediğini biliyordi. Napolyon'un ona karşı eski meyli olmadığını da hissediyordu. Biribirini takip eden muharebeler, eğlenceler, iktidar mevkiinin tevlit ettiği sıkıntılar onun müştereк odadan basını çevirmesini mucip olmuştu. Fakat Napolyon on iki senelik bir evliliğe ve haricî görünüşe rağmen karısını aşk derecesinde bir alâka ile seviyordu.

İmparatorun bugünlerde birdenbire avdet edişi saray içerisinde bir çok dedikodulara sebebiyet vermişti. Napolyon, kapısı önünde emir bekliyenlere:

— Yemeği imparatoriçenin küçük salonuna getirsinler. Ve bilhassa yarın sabaha kadar ikimizi de kimse taciz etmesin. demişti.

Jozefin, kocasına hayran hayran bakıyor ve:

— Nasıl, bu geceyi benimle... diyorken Napolyon:

— On iki seneden beri evli olmamız bir zevç gibi hareket etmeme mani midir? Uzun bir seyahatten geliyorum. Şimdi seninle eski zamanlarda olduğu gibi baş başa vererek akşam yemeğini yiyeceğiz. Ah, Jozefin hissediyorum ki senden ayrılmak benim için imkân haricindedir, mukabelesinde bulunuyordu.

Duvarla örülmüş kapı

Napolyon 1809 senesi sonbaharında Fransaya avdet etmezden evvel Münih'ten gönderdiği bir emirnamede tekmil saray erkânının Fontainebleau'da içtima etmesi lüzumundan bahsetmişti.

27 nci birinci teşrin günü akşamı avdet edeceğini bildirdiği halde, ayın 26 sında sabah saat dokuz da sarayın bahçesinde bulunuyordu. Sarayda bekçilerden başka hiç kimse yoktu. Saray erkânının derhal şatoya gelmesini emretmişti.

Bu müddet zarfında kütüphanede çalışırken bir araba gürültüsünün işitilmesi üzerine:

— İmparatoriçe mi geldi? demişti.

— Hayır haşmetmeap, maiyet kadınlarından bir kaçı gelmiş, imparatoriçe hazretleri nihayet bir çeyrek saate kadar burada bulunabilecektir.

Jozefin endişe içinde idi. Bu son zamanlar imparatorun ona gönderdiği mektuplar pek soğuk bir lisanla yazılmıştı. Acep şimdi onu muhabbetle karşılıyacak mıydı? Acep nihayet o müthiş kararı vermiş mi bulunacaktı?..

Saraya gelince:

— İmparator nerededir? demişti.

— Haşmetmeap kütüphanededir.

Derhal kütüphaneye girdi. Eli dayanacak bir nokta arar gibi kapının kenarından ayrılamıyordu.

İmparator Jozefinin geldiğini görünce:

— Ah, buyurun madam. Geldiğinize iyi ettiniz. Çünkü ben derhal Tuilleries sarayına gidiyorum.

— Haşmetmeap, bugün geldiğinizi haber alınca hiç durmadan buraya koşup geldim.

Bonapart vazıh bir dargınlık eseri göstererek:

— Uzun münakaşa etmiyelim. Daima olduğu gibi, ortada gene haksız benim.

Jozefin müşfik, ahenktar sadasile:

— Napolyon nasıl oluyor da bu kadar uzun bir seyahatten sonra bana hiç iltifat etmek istemiyorsun?

Bu sözleri söylerken Jozefinin bütün cazip güzelliği üzerinde idi.

Napolyon tahammül edememiş ve:

— Hakkın var, Jozefin, demiş ve ayağa kalkarak iki karı koca gibi öpüşmüşlerdi.

Akşam Jozefin büyük bir itina ile süslenmişti. Herkesin takdirine mazhar oluyordu.

Yemekten sonra imparatorla kâğıt oynamışlar ve imparatoriçe mütemadiyen kazanmıştı.

Oyundan sonra her ikisi de apartımanlarına çekildiler. Jozefin odasına girerken Napolyon'un daima olduğu gibi, uzun bir yolculuktan geldikten sonra bu geceyi onunla beraber geçirmek üzere apartımanına gelip gelmiyeceğini kendi kendisine sormuştu.

Acep bu defa kendisi kocasının odasına gitse daha muvafık hareket etmiş olmaz mıydı?

Jozefin bu son fikrinin tatbikine karar vermişti. Kendi apartımanı ile imparatorun apartımanı arasındaki koridoru takibe başlamıştı. Fakat evvelleri bir kapının bulunduğu yere gelince, henüz tuğlaları meydanda olan bir duvarın çekilmiş bulunduğunu gördü.

(Bitmedi)

Boğazdan geçen vapurların seyir yolları

Yeni İstanbul limanı nizamnamesinin Boğaziçinde vapurların takip ettikleri hat seyrini değiştiren maddesi hükmü, dünden itibaren tatbika başlanmıştır.

Buna nazaran, büyük posta ve yük vapurları boğazın Anadolu sahilini takiben Karadenize çıkıp Rumeli sahilini takiben limana gelirlerken artık Rumeli sahilini takiben girecek ve Anadolu sahilinden geleceklerdir.

Şamber Maritim, bu hususta Deniz Ticaret müdürlüğünden tafsilât istemiş ve kendilerine lâzım gelen izahat verilmiştir.

Şirketi Hayriye vapurları, iskelelerine göre seyredebileceklerdir.

Hergün bir yazı

Eski Türk manileri

Bunlar birçok hususiyetleri meydana çıkarmış oluyorlar

Şuradan buradan kulağımıza çarpan eski Türk manilerini parça parça toplayıp büyük bir kitap halinde neşretmek mümkün olsa, eski Türk hayatının bugün bilinmiyen bir çok hususiyetleri meydana konulmuş olurdu.

Bu manilerin aşk başlıca mevzuudur. Denilebilir ki, aşk olmasa mani söylemek te kimsenin hatırına gelmezdi. Kafes arkasında ömür çürüten Türk kızları maniden en büyük teselliyi buldu. At sırtında, sevgilinin hayalile dağı taşı dolaşan Türk delidanlısı, maniyi kendine yoldaş bildi. Meselâ, dinleyin şu maniyi:

Elin elimde değil,
Kılıç belimde değil,
Yare gitmek isterim
Hüküm elimde değil!

Çapkınlığı dillerde gezen eski bir hovardayı şu mani ne güzel tarif eder:

Iraktaki siniler,
El vurdukça iniler..
Köyde bir yeğit vardır,
Haftada yar yeniler!

Derken sitemler başlıyor:

Bir çift lâhur şal aldım,
Dağlar başında kaldım,
İnkisar eylemem ben,
Seni Mevlâya saldım!

Evli bir kadına gönül veren erkek ağzından:

Bügün ayın onudur,
Yüküm buğday unudur,
Evliye gönül verme,
Eve gider unutur!

Eskiler, meğerse nasıl candan tutulurlarmış:

Çayda kumlar kaynaşır,
Suda balık oynaşır,
Sokakta sesin duysam
Evde dilim dolaşır!

Yüregi yanık, erkek maninin ağzile gizli gizli soruyor:

Mavi çepken dar mıdır,
Cebindeki nar mıdır,
Gece gündüz yanarım,
Hiç haberin var mıdır?

Yalvarıp yakarmalar tesirsiz kalınca, çok nazdan usanan âşık, artık omuz silkmeğe kendini alıştırıyor:

Yarım yar ise gelsin,
Dağlar kar ise gelsin,
Bana yar mı bulunmaz,
Aklı var ise gelsin!

Hattâ pişmanlık devresi başlıyor:

Yeşil mumu yandırdım,
Pencereye kondurdum,
Eloğlu neyim idi,
Gül benzimi soldurdum!

Köyün meydanında davul gümgüm vururken, askere yazılan Mehmet'çiğin elinde çevresi, uzaktan Kezbana bakıp söyleniyor:

Ayvalar çiçeklendi,
Gözlerim gölgelendi,
Vur davulcu davulu,
Ayrılık gerçeklendi!.

Gurbet eline düşünce, biribirine kuşun kanadile haberler uçurulurdu:

Ey bülbülüm zar getir,
Yardan bir haber getir,
Yar sana mektup versin,
Kanadına sar getir!

Türk köylüsünün memleket aşkını, kadın aşkına nasıl tercih ettiğini gene kendisinden dinliyelim:

Bahçelerde badılcan,
Ben askere yazılcan,
Ben askerden gelince,
Gerdan benli kız alcan!

Maniler içinde, dinlerken gözümüzün önünde bir tablo gibi canlanan ları vardır:

Güvercin havadadır,
Bir eşi yuvadadır,
Bir elim yar koynunda,
Bir elim duadadır!

Kızın kıymeti ne kadar da yüksekmiş:

Gemiden kum atarlar,
Yağı bala katarlar,
Ergen kız, nedir bilmem,
Dirhem ile satarlar!

Ama bazan da iş aksi olur, erkek kıymetlenirmiş:

Kaleden inişelim,
Atlara binişelim,
Altı kıza bir oğlan,
Hangimiz üleşelim?

Uzaktan uzağa nispet verip eski dostu hasedinden çatlatmak istiyenler de olurmuş:

Şu bunarı boş buldum,
Yüzüğüne taş buldum,
Sen orada yan tutuş,
Ben burada eş buldum!

Bazan da ateşli ateşli gönlündeki derdi açanlar:

Siyah çorap, giysene,
Yarim bize gelsene,
Seni çok seviyorum,
Gözlerimden bilsene!

Buldukça bunayan sevdalı, aza bir türlü kanaat edemez:

Su bitmez akmak ile,
Dereyi yıkmak ile,
Yar yardan nasıl doysun,
Iraktan bakmak ile!

Kıskançlığın azabile şu söylenişler ne güzel:

Su gibi akma yarim,
Yâtlara bakma yarim,
Kaderim beni yakmış,
Bari sen yakma yarim!

Ey benim bahtı yarim,
Gönüller tahtı yarim,
Yüzünde göz izleri,
Sana kim baktı yarim?

Âşık, sevgiliyi görebilmek ümidile her çareye baş vuruyor:

Dama çıkasım geldi,
Ateş yakasım geldi,
Ateş değil, müradım,
Sana bakasım geldi!

Fakat bütün bu, yanıp tutuşmaların sonu çok acı derin bir ümitsizliğe düşmekle neticelenirdi Esasen mani denilen şey de kuru bir tesselliden ibaret değil mi idi?

Mani maniyi ekler,
Maniye gelin beyler
Mani yari getirmez,
Mani bir gönül eğler!

M. SALÂHATTİN

3 üncü kolordu ilânları

Haydarpaşa ve Gümüşsuyu hastaneleri ihtiyacı için 30,000 kilo koyun eti kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 14-2-934 çarşamba günü saat 15,30 dadır. Taliplerin şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için de o gün ve vaktinde teklif ve teminat mektuplariyle Fındıklıda Kolordu Satınalma Komisyonuna müracatları. (604)

(374) 680

* * *

K. O. ve Fırka kıt'aları için kapalı zarfla 320,000 kilo Un alınacaktır. İhalesi 14-2-934 çarşamba günü saat 15 tedir. Taliplerin nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasay iştirak için de o gün ve vaktinde teklif ve teminatlariyle Fındıklıda Kolordu Satınalma Komisyonuna müracatları. (603) (375)

681

Konya Asliye Hukuk Mahkemesinden: Konyada Gazi Alemşah mahallesinden Kaşarcı Hasan Ef. oğlu Nuri Ef zevcesi ve Cemal kızı Ruhsar namı diğeri Dudu Hanım tarafından mezkûr mahallede mukim Konya Ziraat sabık başmüdürü Hamdi Bey aleyhine ikame olunan 400 lira alacak ve ecri misil davasından dolayı berayı tebliğ mumaileyh namına gönderilen davetiye varakası mumaileyhin on beş gün evvel Konyadan İzmire gittiği ve ikametgâhı meçhul olduğu meşruhatıyla mübaşir tarafından bilâtebliğ iade edilmesi üzerine davacı tarafından gösterilen adrese tevfikan İzmirde Karantina Selçuk sokağı 43 nu maralı Orhanbey hanesinde sabık Ziraat başmüdürü Hamdi Bey namına gönderilen davetiyeye dahi mumaileyhin mezkûr haneyi tahliye ettiği ve halen nerede ikamet eylediği meçhul bulunduğu beyaniyle kezalik bilâ tebliğ iade kılınmasına mebni bittalep ilânen tebliğat icrasına ve muhakeme gününün 28-2-934 tarihine müsadif Çarşamba günü saat 9 a tayinine mahkemece karar verilmiş olduğundan mumailehy Mamdi Beyin mezkûr gün ve saat zarfında Konya Asliye Hukuk mahkemesine ya bizzat gelmesi veya tarafından musaddak bir senetle bir vekil göndermesi lüzumu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (13156)

Mevsim sonu münasebetile

KÜRK

Mantolarımızda % 30 tenzilât ve 8 ay vade ile kefalesiz olarak mağazamızda satılmaktadır.

J. BEYKO

Mahmutpaşa Kürkçü Han

[12937]

805

Dünyada neler oluyor

Beraet eden üç Bulgar

Reichstag yangını davasında beraet eden Bulgarlar niçin salıverilmeyorlar

Reichstag yangınında beraet eden üç Bulgar: Soldan sağa; Dimitroff, Popoff, Taneff

"Times,, gazetesi, Reichstag yangını davsında beraet edip te elân tahliye edilmiyen ve Leipzig hapisanesinden başka bir hapisaneye nakledilen Bulgarlar hakkında yazdığı bir yazıda diyor ki:

"Reichstag yangınında methaldar olmak töhmetile muhakemeleri icra edilen ve fakat bir ay kadar evvel beraet eden Dimitroff'un ve diğer iki Bulgarın tahliyelerinde gösterilen teahhür çok fena bir tesir uyandırmaktadır. Bilhassa Dimitroff'un anası tarafından Alman Dahiliye Nezaretine vukubulan müracaata mezkûr nezaretin, merkumun ve arkadaşlarının muayyen olmıyan bir zaman için mevkuf tutulmaları muhtemel olduğu yolunda cevap vermesi bu tesiri arttırmıştır. Bu, fevkalâde bir muhakemenin fevkalâde bir neticesidir. Dimitroff ve arkadaşları on bir ay evvel vukubulan Reichstag yangınından dolayı tevkif edildikleri vakit aleyhlerindeki delillerin tam ve kâfi olduğu söylenmiştir. Buna rağmen muhakemelerine ancak yedi ay sonra başlanılı, ve o vakit te delillerin azlığından dolayı bizzat müddeiumumî beraetlerini istemişti.

37 gün süren muhakeme kat'iyetle bunların masumiyetlerini ispat etti. 23 birinci kânunda beraet kararı verildiği vakit herkes bunların Almanyada kalamıyacakları için hududa kadar salimen izamları temin edilir edilmez derhal tahliye edileceklerini ümit etmişti.

Fakat bu adamlar, elân hapiste oldukları gibi, gayri muayyen bir zaman için mevkuf kalabilecekleri de ima ediliyor.

Almanyanın hariçteki şöhretinin vikayesi için bu haberin teeyyüt etmemesi ve üç Bulgarın mümkün olan süratle tahliye edilmeleri temenni olunur. Dimitroff'un tahliyesi hakkında derpiş edilen mahzur, merkumun Almanyadan çıktıktan sonra Nasyonal - Sosyalist Hükûmeti aleyhine propagandaya girişeceğidir. Bu, kanun ve adaletin en basit mefhumlarına karşı sadece garip bir alâkasızlığı göstermekle kalmıyor; tatbik edilen muamelenin çok kısa görüşlü bir siyaset olduğunu gösteriyor. Dimitroff ne kadar ehliyetli bir iğtişaşçı olursa olsun, Nasyonal - Sosyalizme karşı hissiyatı ne bulunursa bulunsun, kabil değil Almanyanın bu tarzda hareketile kendi şöhretine iras ettiği zarar kadar zarar yapamazdı. Muhakemeden evvel ve muhakeme esnasında bir sürü hâdise olmuştur.

Bunların başlıcası Ceneral Goering'in muhakeme esnasında kendini zaptedemiyerek yaptığı hücumlardır ki, Almanyanın hariçteki haysiyet ve şöhretini bir hayli tenezzüle uğratmıştı.

Yalnız üç Bulgar hakkında değil, müddeiumumî tarafından idama mahkûmiyeti talep olunan Alman komünistleri lideri Torgler için de, beraet kararı vermekle siyasî tazyiklerden azade olduğunu ispat eden mahkemenin kararı bu zararı büyük mikdarda tamir etmiş bulunuyor.

Nazi Almanyasında, hattâ iktidar mevkiinde olan fırkanın siyasî muhaliflerini alâkadar eden meselelerde bile hâkimlerin mevcut delillere istinaden hüküm verebileceklerini görmekle ecnebi efkârumumiyesi müsterih olmuş, ve yeni rejimin iptidada bıraktığı gayri müsait intibaları tashihe karşı bir temayül uyanmıştı. Ancak beraet eden mahpusların tahliyesinden imtina edildiğinden dolayı bu temayül bir tezelzüle uğramıştır, ve eğer tahliyeleri gayri muayyen bir zaman için gecikirse büsbütün de zail olacaktır.

Muhakemenin hailevî bir safhasında Ceneral Goering, Dimitroff'a şiddetli bir hücumda bulunmuş ve Reichstag'ı kendisinin yaktığını ve yerinin darağacı olduğunu söyliyerek "hapisten çıktıktan sonra elime geçersen pişman olursun, rezil adam," diye bağırmıştı. Ceneral Goering Prüsya Başvekili ve Almanyayı idare eden adamlardan biridir. Almanyanın bütün dostlarının unutmak istediği böyle bir hadiseyi hali hazırdaki şerait altında hatırlamamağa imkân yoktur.,,

İnhisarlarda Çalışan memurlar

(Başı 1 inci sahifede)

dan istifade edecekleri de söylenmektedir.

Devlet hizmetlerinde bulunmayan inhisarlar memurlarına gelince: Bunların alacakları tekaüt maaşları, devlet mütekaitlerinin tekaüt maaşları nispetlerinden ayrı hükümlere tabi tutulacağı anlaşılmaktadır.

Bunun için bir formül konulmuştur. Bu formüle göre, meselâ indisar lar idaresinde 30 sene hizmet etmiş yüz lira aylıklı bir memura tahsis edilecek tekaüt maaşı 50 — 60 lira kadar tutacaktır.

Tekaüt hakkı, muayyen bir müddete hasredilmiştir. Bu müddetten evvel vazifeden ayrılacak olanlar için de ayrı ahkâm konulduğu söylenmektedir.

Ecnebî memleketlere giden tüccar ve seyyahlara

Banka Komerçiyale İtalyana

Sermayesi: 700,000,000 (İhtiyat akçesi : 580,000,000 Liret)

Travellers (Seyyahin çekleri) satar

Liret, Frank, İngiliz lirası veya Doları Frank olarak satılan bu çekler sayesinde nereye gitseniz paranızı kemali emniyetle taşır ve her zaman isterseniz dünyanın her tarafında, şehirde otellerde vapurlarda, trenlerde bu çekleri en küçük tediyat için nakit makamında kolayılıkla istimal edebilirsiniz. Travellers çekleri hakikî sahibinden başka kimsenin kullanamayacağı bir şekilde tertip ve ihtas edilmiştir. (5999)

640

Tayyare Piyango Müdürlüğünden:

Nümune ve şartnameleri veçhile 934 senesine ait kıymetli evrak tab'ı ile iane kutusu imal ettirileceğinden taliplerin 10-2-934 Cumartesi günü saat 15 te Komisyona müracaatları. (626) 821

İSTANBUL VE TRAKYA ŞEKER FABRİKALARI
Türk Anonim Şirketinden:

Fabrika mızda çıkarılmağa başlanan yeni sene mahsulü toz ve kesme şekerler 29 Temmuz tarihinden itibaren bin kilodan az olmamak üzere her isteyene satılmaktadır. Fiatlarımız eskisi gibidir. Yani İstanbul'da Sirkeci istasyonunda veya depolarımızda araba veya kayıkta teslim

Çuvalda Kristal Toz Şekerin Kilosu 36,75 Sandıkta Küp Şekerin Kilosu 39,50 Kuruştur.

Ancak en az beş vagon şekeri birden alanlara vagon başına beş lira indirilir. İstanbul haricindeki yerlerden yapılacak sipar işler bedelin yüzde yirmisi peşin ve üst tarafı hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bütün masraflar ve mes'uliyet müşteriye aittir. Gönderilecek mal şirket tarafından müşteri hesabına sigorta ettirilir. Sipariş bedelinin tamamını gönderenler için sigorta ihtiyarî olduğu gibi en az beş vagon sipariş ederek bedelinin temamını peşin ödeyenler vagon başına beş lira tenzilâttan istifade ederler.

Adres : İstanbul'da Bahçekapıda Dördüncü Vakıf Han. No. 40-30. Telgraf adresi : İstanbul, Şeker Telefon No. 24470. 645

Denizyolları İŞLETMESİ
Acenteleri : Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel. 22740

Mersin sür'at yolu

ÇANAKKALE vapuru 9 Şubat CUMA 10 da Sirkeci rıhtımından kalkacak. Gidişte İzmir, Antalya, Mersin, Payas'a. Dönüşte bunlara ilâveten Alanya, Küllük, Çanakkaleye uğrayacaktır. (611) 800

Mersin yolu

ANTALYA vapuru 11 Şubat PAZAR on da Sirkeci rıhtımından kalkacak. Gidişte Çanakkale, İzmir, Küllük, Bodrum, Rodos, Marmaris, Dalyan, Fethiye, Kalkan, Kaş, Finike, Antalya, Alanya, Mersin'e. Dönüşte bunlara ilâveten Taşucu, Anamur, Kuşadasına uğrayacaktır. (650)

İSTANBUL İdrofil Pamuk FABRIKASI TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

25 Şubat 934 tarihine müsadif Pazar günü, hissedarlar umumî heyetinin adî surette içtimaa daveti kararlaştırılmış olduğundan esas mukavelenamenin 52 inci maddesi mucibince lâakl 25 hisseye sahip olan hissedaranın yevmi mezkûrda saat 10,30 da şirketin Galata da, Ömer Abit Han 3 üncü kat No. 4 teki merkezine teşrifleri ve içtima tarihine takaddüm eden 17 Şubat 934 Cumartesi günü akşamına kadar malik oldukları hisse senetlerini şirket merkezine tevdi ile dühuliye varakası almaları rica olunur.

Hissedaranın malik oldukları hisse senetlerini her hangi bir bankaya teslim ile alacakları makbuzların şirket veznesine yukarda yazılı tarihe kadar tevdileri de caizdir.

RUZNAMEI MUZAKERAT:

1 — 1933 senesi muamelât ve hesabatı hakkında Idare Meclisi ve Murakip raporlarının okunması,

2 — 1933 senesine ait bilânço, kâr ve zarar hesaplarının tasdik ve kabulü Idare Meclisi azalarının ibrası.

4 — Temettüün sureti tevzii hakkında İdare Meclisinin teklifi,

5 — Kur'a isabet eden (2) iki idare Meclisi azalığma yeniden (2) aza intihabı. (13128)

İttihat Değirmencilik TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

Ticaret kanununun 361 ve 370 nci maddeleri ahkâmına tevfikan İTTİHAT DEGİRMENCİLIK TÜRK ANONİM ŞİRKETİ hissedaran heyeti umumiyesi 1934 senesi Martının 11 nci Pazar günü, saat on buçukta Galata'da Ömer Abit Hanında 11-15 numaralı yazıhanede adiyen içtimaa davet olunurlar.

Ruznamei müzakerat :

1 — Meclisi İdare raporu, kıraat ve kabulü

2 — Murakıp raporu, kıraat ve kabulü

3 — 31 Kânunevvel 1933 bilânçosunun tasdikile temettüün sureti tevzii ve işbu devrei muamelât için Meclisi İdare azalarının zimmetlerinin ibrası,

4 — Meclisi İdare azasından müddeti hitam bulan bir azanın intihabı ,

MUHTİRA ; Şirketi mezkûre nizamnamei dahilisinin 33 ncü maddesi hükmüne tevfikan asaleten veya vekâleten lâakal 10 hisse senedine malik olan hissedaran Meclisi mezkûr içtimaında hazır bulunabilmek üzre yevmi içtimaa takaddüm eden on gün zarfında hamil oldukları hisse senedatını şirketin veznesine tevdi eylemeleri lâzımdır. Müessesatı maliyeden senedat mukabilinde verilecek vesaik hisse senedatı makamında kabul olunur.

Meclisi İdare

(13034) 808

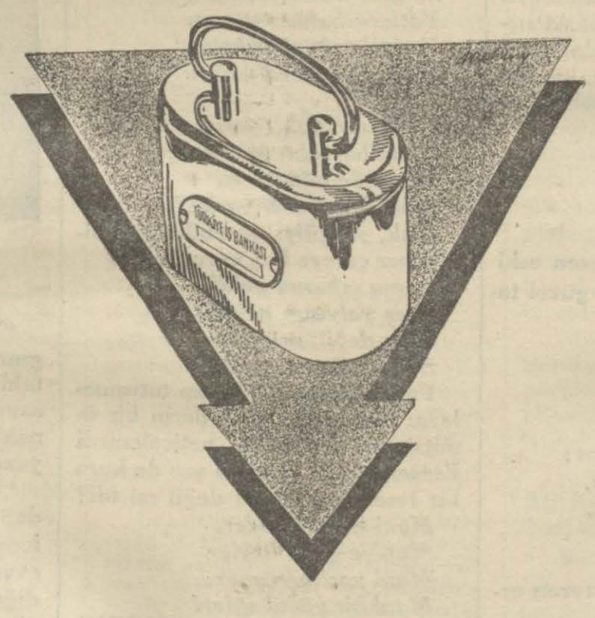

Kumbara Sahipleri!

Şubat sonuna kadar İş Bankasına yatırılmış, yani defterinize kaydedilmek suretile hesabınıza geçmiş paranın miktarı en aşağı beş lira olmalıdır. Şubat sonuna kadar asgarî beş lira mevduatı olan bütün kumbara sahipleri :

5000 Lira Mükâfatlı

1 Nisan kurasına ithal edileceklerdir

TÜRKİYE İŞ BANKASI

779

Motosiklet aranıyor

Az kullanılmış bir motosiklet arıyorum. Ariel veya Triumph markalılar tercih edilir. Fazla kullanılmış olmamak şarttır. İstanbul Posta kutusu: 189 Mazhar.

HALIÇ VAPURLARI TÜRK ANONİM ŞİRKETI

Hissedarlarım önümüzdeki 24 Mart 1934 tarihine müsadif Cumartesi günü saat on beşte Galata'da Kara Mustafa Paşa caddesinde 149 numaralı Ovagimyan Hanında 4 üncü katta Soçiyeta Komerçiyale d'Oriente idarehanesinde vukubulacak içtimaı adide hazır bulunmaları rica olunur.

MÜZAKERAT RUZNAMESI

1 — Meclisi Idare raporunun okunması,

2 — Mürakıp raporunun okunması,

3 — 31 Kânunuevvel 1933 tarihine ait bilânçonun kıraati ve bu bapta müzakerat icrasile mezkûr bilânçonun tasdiki ve Meclisi Idare azalarının ibrası,

4 — Yeniden Meclisi Idareye aza intihabı ve hakkı huzurlarının tayini.

5 — Yeniden mürakip intihabı ve tahsisatının tayini.

6 — Şirket işlerinin tedvirine sureti mahsusada memur edileceklerin ücretini tespit için Meclisi Idareye selâhiyet itası.

7 — Ticaret Kanunun 323 üncü maddesi mucibince Meclisi Idare azalarının gerek kendi ve gerekse eşhası salise namlarına bizzat ve bilvasıta şirketle icrayı muameleye mezun kılınması.

Gerek asaleten ve gerekse vekâleten heyeti umumiyeye iştirak edebilmek için hissedarların en az yüz hisseye malik olmaları ve hisse senedatını nihayet 22 Mart 1934 tarihine müsadif Perşembe günü saat on altıya kadar şirketin Ayvansaraydaki idare merkezine ve yahut Soçieta Komerçiale D'Oriente idarehanesine tevdi etmeleri lâzımdır. Tevdi edilen hisse senedatına mukabil adedi hisse verayi natık olmak üzere ashabına birer dühuliye varakası verilecektir.

Meclisi Idare

(13137)

ISTANBUL ve TRAKYA Şeker Fabrikaları TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

Idare Meclisimizin, 3 Şubat 934 tarihli içtimaında şirketimiz hissedaran heyeti umumiyesinin 26 Şubat 934 tarihine müsadif Pazartesi günü sureti adiye içtimaını akdeylemek üzere mucibince lâakal yüz hisseye malik hissedaranın yevmi mezkûrda Saat 15 te Şirketin Bahçekapı'da Dördüncü Vakıf Hanımının dördüncü katındaki merkezini teşrifleri ve içtimaa takaddüm eden bir hafta zarfında malik oldukları hisse senedatını şirket merkezine tevdi ile duhuliye varakası almaları rica olunur.

Hisse senedatının İş ve Ziraat Bankaları Merkez ve şuabatına teslim edilerek alınacak makbuzların şirket veznesine tevdii de caizdir.

Ruzname:

1 — 933 senesi muamelât ve hesabatı hakkında Meclisi İdare ve Murakıpler raporlarının okunması

2 — 933 senesi bilânço ve kâr ve zarar hesaplarının tasdik ve Meclisi İdarenin ibrası.

3 — 933 senesi hisse temettüünün zaman ve sureti tevzii hakkında karar ittihazı.

4 — Kıdem itibarile teceddüt edecek Meclisi İdare azalarının yerine yeniden aza intihabı ve Meclisi İdare azalarının hakkı huzurlarının takdiri.

5 — Mürakıplerin intihap ve ücretlerinin tesbiti,

6 — Meclisi İdare azasile müessislerin şirketle her nevi muamelâtı ticariyede bulunabilmelerine ve mümasil şirket ve müessesatta vazife deruhte veya bunlara iştirak edebilmelerine mezuniyet itası. (13138)

DEVLET DEMİRYOLLARI İDARESI İLANLARI

Idaremiz için pazarlıkla satın alınacak olan hırdavat, elektrik, demir, süpürge ve kömür küfesi gibi 45 kalem muhtelif eşyanın 14-2-934 çarşamba günü saat 11 de pazarlığı yapılacaktır. Isteyenlerin mezkûr saatte mağazaya müracaatla tahriren teklifte bulunmaları ve mağaza dahilinde asılı listede (x) işaretli malzeme için nümune getirilmesi ve nümune siz tekliflerin kabul edilmiyeceği ilân olunur. (645)

Umumî Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş.

EVKAF MÜDIRIYETI ILANLARI

1 — Beyoğlunda Kuloğlu, Ağahamamı, Üçüncü vakıf hanın 1 No. lı Dairesi
2 — Beyoğlunda Kuloğlu, ağahamamı, üçüncü vakıf hanın 9 No. lı dairesi ve daracada bir oda.
3 — Beyoğlu, Hüseyin ağa, Yenişehirde 5 No. lı hane
4 — Beyoğlu, Şahkulu, yüksek kaldırım 458 No. lı dükkân
5 — Galata, Kemankeş çömlekci sokağında 10 No. lı dükkân.
6 — Şişli, Mecidiye köyünde 9 - 11 No. lı Garaj
7 — Dolmabahçe, Ömer Avni, 221 No. lı dükkân
8 — „ „ „ „ 223 „ „
9 — Tophane, Süheyil Bey 481 No. lı dükkân
10 — „ Çavuşbaşı topcular 384 No. lı dükkân.
11 — „ „ „ 388 „ „
12 — Kasımpaşa, Seyit Ali çelebi, camii ittisalinde 41 No dükkân.
13 — Galatada Mehmet Ali Paşa hanında ardiye üstünde 25 No. lı oda
14 — Kızıltoprak, Zühtü paşa, Bağdat caddesi 32 No, lı dükkân
15 — „ „ „ „ „ „ 34 „ „
16 — „ „ „ „ „ „ 43 „ „
17 — „ „ „ „ „ „ 45 „ „
18 — „ „ „ „ Tahta köprü 53 „ „
19 — Bahçe kapıda dördüncü vakıf hanım dördüncü katında 19 No. lı oda.

Balâda muharrer emlâk 935 senesi Mayıs nihayetine kadar kiraya verileceğinden müzayedeye vazolunmuştur. Taliplerin 19-2-934 pazartesi günü saat on beşe kadar Evkaf Müdürlüğünde vakıf akarlar kalemine müracaatları.

(415) 670

Satılık motör ve hurda eşya

Biri büyük diğeri küçük olmak üzere iki hava gazi motörü ile bazı hurda demirler ve tahta parçaları satılıktır. İsteyenler idare müdüriyetine müracaat etsinler.

584

Hali tasfiyede İstanbul Türk Anonim

SU ŞİRKETİNDEN:

Hali Tasfiyede olan İstanbul Türk Anonim Su Şirketi eshamı hâmillerine, 12 Şubat 1934 tarihinden itibaren ve tediye edilmiş sermayenin iadesine mahsuben 500 franklık beher sehim senedi için birinci tevzi olarak 30 frank verileceği ilân olunur.

Hissedarlar sehimlerini Galata'da Osmanlı Bankası veznesine ibraz ve bankadahi beher Türk lirası on iki frank altı santim hesabile sehimlerine isabet eden mebaliği tediye eyliyecektir.

Hissedarlara bu suretle yapılacak tediyat ibraz edilecek sehimlere bir damga vazetmek suretile gösterilecektir. Bu sehimlere numaralarını mübeyyin bordro raptedilecektir. Ileride icra edilecek tevziat için hissedarlar damgalanmışlan senetlerini muhafaza edeceklerdir.

Memaliki ecnebiyede ikamet eden hissedarların tediye için hangi müessesesye müracaat edecekleri bilâhara ilân edilecektir.

(13136) Tasfiye Heyeti

Satılık Saç Fıçılar

Ellişer kiloluk kapaklı gayet sağlam saç mürekkep fıçıları satılıktır. İsteyenler idare müdürümüze müracaatları.

683

Liseler Alım Satım Komisyonundan:

Komisyonumuza merbut Kız Muallim mektebi talebesi için (600) metre elbiselik yünlü kumaşa ihtiyaç görülmüş olduğundan 7 - 3 - 934 tarihine müsadif Çarşamba günü saat 16 da ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Taliplerin kumaş nümunesile şartnameyi görmek üzere İstanbul Erkek Lisesindeki Komisyon kalemine ve münakasaya iştirak edeceklerin de ihale günü teminatı muvakkate makbuzlariyle beraber Komisyonumuza müracaatları. (630)

Yeni Ankara Lokanta ve Birahanesi
Sirkeci şimendifer Istasyonu ittisalinde

837

İnhisarlar U. Müdürlüğünden

Pazarlıkla 25 ton mazot satın alınacaktır.

Taliplerin şartnameyi gördükten sonra pazarlığa iştirak etmek üzere yüzde 7,5 teminatlarile birlikte 17-2-934 cumartesi günü saat 14 de Galatada Alım, Satım komisyonuna müracaatları. (574)